16 OLDAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal
SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3
Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 5-10, 5-52

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Ára 1½ dinár

Előfizetési ár belföldre
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Megjelenik
minden nap, hétfőn és ünnep utáni napokon is

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. NOVEMBER 20.
KEDD

316. SZÁM

KÖZBESZÓLÁS

A sztaribecseji magyar népkör jubiláris ünnepsége lélekemelő módon demonstrálta azt az együttérzést, amely ennek az országrésznek kulturtényezőit faji különbség nélkül egyesiti az egyetemes kultura szolgálatában. Az ünneplő közönség tulnyomó része természetesen a magyar kiseibbségből került ki, de megjelent a népkör diszközgyülésén a kerületi katonai parancsnok, a noviszadi Szrpszka Matica kiküldöttje és a helyi szerb társadalom számos reprezentánsa is. A görögkeleti szerb esperes emelkedett szellemü beszédben méltatta a magyar kisebbség kulturünnepének jelentőségét és frappánsul ható szavakkal mutatott rá a vajdasági szerb és magyar népnek a kulturális feilődést közös erővel előmozditó testvériségéről. A felolvasott üdvözlői iratok között voltak a beogradi szerb irók gratulációi is, annak a nemes harmóniának bizonyságául, amelybe az irodalom terén a nemzeti különbségek összeolvadnak. A sztaribecseji ünnep lefolyása méltó ahhoz a motivumhoz, amely azt életre hivta és rendkivül megnyugtató tünete annak a konstruktiv megértésnek, amely kezdi kiszabaditani közéletünket a soviniszta elfogultság bénitó befolyása alól.

*

A népköri jubileum rendezői, élükön dr. Draskóczy Ede elnökkel, aki a sztaribecseji magyarság imponálóan értékes kulturális vezérének bizonyult, az ünnepi dátumot azzal akarták emlékezetessé tenni, hogy a Vajdaság magyar iróit találkozóra és a szervezkedés módozatait érlelő eszmecserére invitálták. Az ünnepségekről szóló tudósitás tanusága szerint ez a szép e'gondolás sem volt hiábavaló. A találkozás létrejött és ha nem is vezetett olyan konkrét eredményre, mint az erdélyi irók marosvécsi összejövetele, de a vajdasági magyar irodalmi társaság eszméjét lényeges lépéssel vitte előbbre. A megjelent irók a magyar kisebbség vezéreivel egyetértésben elhatározták, hogy megalakitják az irodalmi társaságot és az előmunkálatok elvégzésére bizottságot küldtek ki. Még sok akadályt kell elháritani, hogy a terv valósággá testesüljön, de már maga a Sztaribecsejen fogant elhatározás is figyelemre érdemes haladás a tespedés hosszu évei után.

*

A szépirodalmi folyóirat kérdése is vita tárgya volt az irói találkozón, egy már megjelenő hetilap támogatására irányuló előterjesztéssel kapcsolatban. Ennek a hetilapnak szerkesztői szinte heroikus erőfeszitéssel törekszenek arra, hogy a szépirodalmi folyóirat kereteit kiépitsék és életképességét biztositsák. Kiderült azonban, hogy tragikomikusan minimális irói honoráriumok preliminálása mellett is havonta néhány ezer dinárnyi hozzájárulásra volna szükség a lap talpraállításához. A lap szanálása körül forgott a megbeszélés, mire az egyik iró találóan jegyezte meg, hogy a cél nem egyik vagy másik lapvállalat megmentése, hanem az irók szanálása. Semmi értelme nincs mobilizálni a magyar olvasók áldozatkészségét egy olyan megoldásért, amely mellett az irók élkoppon maradnak. A vajdasági magyar irók szépirodalmi folyóiratának az volna a rendeltetése, hogy a publikumnak tisztességes irodalmat, az iróknak tisztességes fizetséget nyujtson és a két kellék kölcsönhatásával lenditsen a vajdasági magyar irodalom ügyén. Sokkal több körültekintést, sokkal gondosabb és szélesebbkörü előkészitést igényel a szépirodalmi folyóirat megalapozása, semmint egy sebbel-lobbal teremtett kész helyzet fundamentumul elfogadható volna. Ez a megfontolás inditotta a Sztaribecsejen összegyült magyar irókat és mecénási szerepre hivatott férfiakat arra, hogy a szépirodalmi folyóirat kérdésében tartózkodó álláspontot foglaljanak el és a döntést arra az időre halasszák, amikor a reális lehetőségek kibontakoznak. Inkább várjunk még egy darabig, hogy az irói érdekek hathatós védelemben részesülhessenek, semmint a vajdasági magyar szépirodalmi folyóiratot a koraszülöttség veszedelmeinek tegyük ki.

Ismét elsüllyedt három hajó

Az angol és francia partvidéken harminc, Angliában husz, Hollandiában huszonkét áldozata van a viharnak

Londonból jelentik: A Marianne nevü shooner, amely szombaton futott ki a liverpooli kikötőből,

a nagy viharban sziklába ütődött s öt főnyi legénységével elmerült.

Csak egy hajóslegény, egy tizenhét éves fiu és kutyája menekült meg, aki *harminchat órát töltött egy puszta sziklán a tengerben.*

Az eddigi jelentések szerint

annak a viharnak, amely vasárnap Anglia fölött tombolt, husz emberélet esett áldozatul.

Zürichi jelentés szerint a Zürichi tavon vasárnap a rendkivül heves viharban elsüllyedt egy motoros teherhajó. Vezetőjének sikerült uszva megmenekülnie, személyzetének három tagja azonban a vizbe fult.

Mint Amszterdamból jelentik, hétfőre virradó éjjel az Ameland szigettől északra az erős szélviharban

zátonyra futott a háromezer tonnás Malmő nevü svéd gőzös.

A hajó husz főnyi legénységéből tizenöten mentőcsónakba szálltak, de a nagy viharban felborult. A matrózok közül tizenhárman halálfáradtan elérték a partot, ketten azonban a hullámokban vesztek. Ezzel a hajókatasztrófával

Hollandiában huszonkettőre emelkedett a két napos vihar áldozatainak a száma.

Párisi jelentés szerint a nyugateurópai szokatlanul erős vihar, amely különöser a francia és angol partokon tombolt,

harminc emberáldozatot követelt.

Vasárnap lecsillapodott ugyan a vihar, de a meteorológiai intézetek keddre Irország felett ujabb depressziót jelentenek. Ez valószinüvé teszi, hogy a vihar a francia és angol partokon meg fog ismétlődni.

Hazaérkezett a királyi pár

A korona iniciativáját várják a helyzet megoldására — Hir szerint parlamentenkivüli választási kormány fogalakulni

A német párt iskolaakciója élénk visszhangot keltett a beogradi sajtóban

Beogradból jelentik: Őfelségeik, a király és a királyné hétfőn délben udvari különvonaton visszaérkeztek Párisból. Az állomáson az uralkodópárt *Pavle* herceg és *Jelena* hercegnő várták, továbbá *Korosec* Antun miniszterelnök.

Őfelsége visszaérkezését a politikai életben is jelentős dátumnak tekintik. A politikai helyzet további kifejlődése tekintetében általános az a meggyőződés, hogy

a mostani visszás helyzetből a kiutat csakis a korona iniciativájával lehet megtalálni

és azt várják, hogy Őfelsége meg fogja kisérelni, hogy normális mederbe terelje a belpolitikai állapotokat.

Különösen ellenzéki körökben számitanak arra, hogy a király találkozásai a francia vezető politikusokkal nem fognak következmény nélkül maradni a jugoszláviai politikai helyzetre, mert valószinünek tartják, hogy

a francia politikai élet vezetői rámutattak a jugoszláv belpolitikai helyzet konszolidálódásának szükségességére.

Ép ezért türelmetlenül várják, hogyan fognak alakulni az események a közeljövőben.

Eddig — mint ismeretes — általában az volt a vélemény, hogy a költségvetés meghozatala előtt nem lesz változás a helyzetben, minthogy

a költségvetés megszavazása lehetővé teszi esetleg hosszabb válság megnyitását is,

mert biztositja az államügyek további vezetéséhez a szükséges anyagi eszközöket. Most azonban a király visszaérkezése után olyan hangok hallatszanak, hogy

nem fogják megvárni a költségvetés megszavazását, hanem azonnal hozzálátnak a válság megoldásához.

Politikai körökben erre következtetnek abból is, hogy

Őfelsége Párisból való visszatérése után azonnal audiencián fogadta Korosec Antun miniszterelnököt,

aki délután hat órakor jelent meg kihallgatáson a királynál, az audiencia hosszabb ideig tartott és azt várják, hogy a miniszterelnök után a király a pártvezéreket fogja meghallgatni.

Különös figyelemmel fordulnak politikai körökben *Szavesics* Milos akciójának továbbfejlődése felé és azt hiszik, hogy most ismét aktuálissá válik Szavesics Milos akcióba lépése. Politikai körökben azt hiszik, hogy

Őfelsége koncentrációs kormány alakitására fog megbizást adni valamelyik politikusnak és bár bizonyosnak látszik, hogy a koncentráció nem sikerülhet Zagreb elutasitó magatartása miatt, de a sikertelenség igazolná egy parlamenten kivül álló választási kormány kinevezését,

amelyről mint a legvalószinübb eshetőségről beszélnek Beogradban.

Nyilatkozatok a prokupljei botrányról

A prokupljei népgyülésen történtek élénken foglalkoztatják a beogradi politikai köröket. Hétfőn számos vélemény és nyilatkozat hallatszott a botrányba fulladt gyülésről. A főbizottság részéről egyrészt igyekeznek olyan módon beállitani a dolgot, hogy a népgyülést nem a főbizottság hivta össze, hanem a helyi radikálisok, másrészt rendkivül élesen kritizálják *Cvetkovics* Dragisa vallásügyi minisztert, akiről azt állitják, hogy maga is részt vett a gyülés megzavarásában és hiveivel együtt lehetetlenné tette annak megtartását. Főleg azt emelik ki ezek a nyilatkozatok, hogy

a gyülekezési szabadság ilyen sulyos megsértésére Szerbiában még alig volt példa.

Más oldalról azt mondják, hogy a főbizottságnak és a gyülés összehivóinak nincs talajuk a toplicei kerületben és a gyülést megbukott képviselőjelöltek hivták össze, Uzunovics Nikola volt miniszterelnök pedig csak azért jelent meg azon, hogy előkészitse a talajt esetleges jelölése számára.

Nyilatkozott maga Cvetkovics Dragisa vallásügyi miniszter is és először is megcáfolta azt a hiresztelést, mintha hivatlanul jelent volna meg

a gyülésen és kijelentette, hogy ottani politikai barátai, köztük a párt legtekintélyesebb emberei, táviratilag hivták meg.

A német párt akciójának visszhangja a beogradi sajtóban

A németpárt vasárnapi noviszadi gyülésével részletesen foglalkoztak a beogradi lapok is.

Ez az első eset, hogy a szerb sajtó nagyobb figyelmet fordít a kisebbségi kérdésre.

A *Novosti* az üggyel kapcsolatban a következőket irja:

— Ujabb nehézségek merültek fel a politikai életben az uj népiskolai törvényjavaslat miatt. *Grol* Milán közoktatásügyi miniszter javaslatot terjesztett be erről a tárgyról és ebben a törvényjavaslatban a németpárt véleménye szerint a német kisebbségeket megfosztják attól a joguktól, hogy anyanyelvükön tanuljanak, holott ezt a jogot a nemzetközi szerződések is elismerik. A német képviselők többször megkisérelték, hogy megoldást találjanak ebben a kérdésben, amely kilenc éve áll nyitva. Mentek egyik minisztertől a másikhoz, kértek, könyörögtek, de minden hiába való volt. Legutóbb megkisérelték a pártvezéreknél, hogy paritsos bizottságot létesitsenek kisebbségi kérdés rendezésére, de ugy a kormánypártok, mint a kormány elutasitották őket.

— Most a németpárt akciót kezd. Ez az akció népgyüléssel kezdődött és a parlamentben fog esetleg váratlan fordulattal folytatódni. Ha nem fogadják el javaslataikat, akkor kiáltványnyal fordulnak az államban élő kisebbségekhez, elhagyják a parlamentet és a Népszövetséghez és Európa közvéleményéhez fognak folyamodni, az egész helyzetet ismertetve. Természetes, hogy ez egyik legnagyobb nehézségévé válhat nemcsak a kormány, hanem az egész állam számára. A németekhez, ha nincs is még ilyen megállapodásuk, csatlakozni fognak a magyarok is, akik más pártokban vannak.

— Az embernek valóban kérdeznie kell, hová vezet ez. Hát nem elég, hogy felmerült a szerb-horvát kérdés, hanem fel kell vetni a kisebbségi kérdést is? Hát Korosec dr. és az ő szlovén néppártja nem látja és elfelejti, hogy mik történnek a mi véreinkkel Karinthiában és Olaszországban?

Ugyancsak a *Novosti* egy másik cikkében megállapitja, hogy a németek a parlament elhagyásához csak a legvégső esetben fognak folyamodni, ha nem jönne létre megegyezés az iskolatörvények tekintetében és nem vezetne eredményre a paritásos bizottság érdekében inditott akció.

A szuboticai ügyvédek tiltakoznak az uj ügyvédi tarifa ellen

Vasárnap testületileg résztvesznek az ügyvédi kamara tiltakozó közgyülésén

A szuboticai ügyvédi kar hétfőn délután népes értekezletet tartott a jogászegyletben. Az értekezleten a noviszadi felső biróságok által hozott uj ügyvédi dijszabással foglalkoztak. Felolvasták a velikibecskereki ügyvédi kör sürgönyileg küldött átiratát, amelyben felhivták a szuboticai ügyvédi kart, hogy szintén foglaljon állást az uj tarifa ellen, amely az ügyvédi munkát annyira lebecsüli, hogy még ugy sem értékeli, mint a közönséges fizikai munkát.

A szuboticai ügyvédek elhatározták, hogy tiltakozó táviratot intéznek az ügyvédi kamarához az uj dijszabás miatt és tudomásul veszik, hogy a kamara november 25-ikén vasárnap Noviszadon tiltakozó gyülést tart. A tiltakozó közgyülésen a szuboticai ügyvédek lehetőleg teljes számmal fognak megjelenni, hogy ezáltal is kifejezést adjanak az uj tarifa elleni tiltakozásuknak. Ügyvédi körökben nagy érdeklődéssel várják a fejleményeket.

Leleplezésekkel kezdődött Szász Elek budapesti rendőrkapitány bünügyének főtárgyalása

A tárgyalás alatt az egyik vádlott eltünt a tárgyalóteremből

Budapestről jelentik: Az Erdélyi és Nagy István-pőr tárgyalásaival párhuzamosan hétfőn kezdték meg Budapesten *Szász* Elek budapesti renőrkapitány bünügyének tárgyalását, amely szintén rendkivül szenzációsnak igérkezik.

Dr. *Szász* Elek rendőrkapitány és társait dr. *Leidl* Henrik részvénytársasági igazgatót, *Soltész* Zoltán ügyvéd részvénytársasági igazgatót és *Brück* Károly egyetemi hallgatót *a magánokirathamisitások egész tömegével* vádolja az ügyészség. Szász Eleket ezenkivül hütlen kezelés büntetével, hivatali hatalommal való visszaélés büntettével és kétrendbeli magánokirathamisitás büntettével is vádolják.

A vádirat szerint a főkapitányság épületében házi-1920 áprilisában étkezdét állitottak fel. Az étkezdét 1922 január 16-ikától kezdve dr. Szász Elek rendőrkapitány vezette. Tizenhét budapesti kereskedővel kötött megállapodást, amely szerint a kereskedők a rendőrszemélyzetnek hitelben adnak árut. Nagy pénzek fordultak meg a rendőrkapitány kezén és Szász Elek mindjobban kiterjesztette az étkezdét s ruhakelmékkel, cipőkkel, tüzelőfával, szőnyegekke, bőrdiszmüárnyal és más cikekkel is ellátta részletfizetés mellett a rendőrség tagjait.

A vádirat szerint Szász Elek 1926-ban kezdte meg a visszaéléseket. Jelentéseiben elhallgatta a hiányt, számlák eltitkolásával rózsás szinben tüntette fel az étkezde vagyoni helyzetét. A felügyelőbizottság ellenőrizni kezdte Szász Elek tulságos rózsás jelentéseit és ekkor *megdöbbentő panamákra jöttek rá.* A pénztárban egy fillért sem találtak. Kiderült, hogy Szász az árucikkek nagyrészét jogtalanul felhasználta és a befolyó pénzekből akarta fedezni a hiányokat.

Oldalakon át sorolja fel a vádirat azokat a visszaéléseket, amelyeket Szász Elek rendőrkapitány és büntársai elkövettek.

Hétfőn reggel negyedtiz órakor nyitja meg a főtárgyalást dr. *Szemák* Jenő törvényszéki tanácselnök. A vádlottak padján fegyőrei mellett ül kék ruhában a beretváltképü, markáns arcvonásau Szász Elek, mellette vádlott társai. Az elnök kérdésére a vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bünösnek.

— Egyetlen vádpontban sem érzi magát bünösnek? — kérdezte az elnök.

— Egyetlen vádpontban sem.

Az elnök kérdéseire ezután elmondta, hogy 1919 februárjában került a budapesti főkapitánysághoz. 1920-ban házi étkezde felállitását engedelyéztek a rendőrségen.

Az elnök: Tisztában volt azzal, hogy önt az étkezde vezetéséből kifolyólag milyen kötelességek terhelik?

— Igen.

— Megtette?

— Igen.

— Akkor ön nem ismeri a szabályzatot. Önnek kellett a bizottság elé jelentést terjeszteni és az ellenőrző bizottságnak jelentést tenni a főkapitány számára.

— Igen, de gyakorlatban nem igy történt. A jelentéseket nem én tettem, hanem az albizottság.

Részletesen felelt ezután Szász Elek az elnök kérdéseire, amelyek mind az étkezde szabályzatára vonatkoznak.

Ezután dr. *Borovszkay* István ügyészségi alelnök emelkedett szólásra és a következőket mondta: *Az államrendőrség fegyelmi tanácsa ugy találta, hogy Szász Elek rendőrkapitány sohasem volt főhadnagy, mint a hogy állitja és soha nem volt jogi doktor.* Szász Elek rendőrkapitány azt mondta erre, hogy ő a kolozsvári egyetemen kapta meg a jogi doktorátust. Abban az esztendőben, amikor Szász Eleket állitólag doktorrá avatták, neve a kolozsvári egyetem jogi doktorrá avatottjai között nem szerepel. A nyomozás azonban ebben az irányban még folyamatban van.

Tarján Mihály dr. ügyvéd, Soltész Zoltán védője szerint a vádbeli cselekmény csak magánvádra üldözhető. Magánvád hiányában kérte, hogy főtárgyalás megtartása nélkül felmentő ítéletet hirdessen a törvényszék.

A törvényszék ezután határozathozatalra vonult vissza, majd kihirdette a biróság végzését, amely a főtárgyalás megtartását rendeli el.

A tanácselnök ezután turnusokba osztotta a tanukat, akik közül Marinovich Jenő volt budapesti főkapitányt szerda reggel tiz órára rendelte be.

A tanuk eltávozása után kiderült, hogy *a negyedrendü vádlott, a fiatal Brück Károly, a tanukkal együtt kisodródott és eltünt.*

Ezután folytatták *Szász* Elek kihallgatását.

A vádlott elismerte, hogy a főkapitányságí házi-étkezde ügykezelését ő végezte és minden pénz hozzá folyt be.

— Miből folytatta költséges életmódját — kérdezte az elnök.

— Mindent, amit vettem, részletre vásároltam — felelte emelt hangon Szász Elek.

Az elnök elébe tárta a nyomozás adatait, amelyek szerint Szász 1925-ben, 1926-ban és 1927-ben százmilliókért vásárolt, fiát a Ferenc József-intézetben neveltette, ahol három milliót fizetett érte havonta, nagyösszegü életbiztositást kötött, amelyért havonta két és félmillió dijat fizetett. 1926 január elsejétől inast tartott, ötven rend ruhája és ennek megfelelő fehérnemükészlete volt. Pezsgős mulatozásokat rendezett és barátnőket tartott.

— Mindezt a szerény rendőrkapitányi fizetésből tudta megtenni? — kérdezte az elnök.

— Igen. Szerényen éltem és szerencsével játszottam a tőzsdén.

A vádlott a továbbiakban tagadta, hogy pezsgős és cigányos mulatozásokat rendezett és azt állitotta, hogy a hozzá befolyt pénzekkel minden esetben pontosan elszámolt.

A tárgyalást ezután berekesztették és folytatását kedd délelőttre tüzték ki.

A magyar párt vezérei Szentán

A párt képviselői bankett keretében ismertették a jugoszláviai magyarság helyzetét

Szentáról jelentik: Az országos magyar párt elnöke, dr. *Sántha* György, dr. *Streliczky* Dénes és dr. *Nagy* Ödön országgyülési képviselő társaságában vasárnap este Szentára érkeztek, ahol bankett keretében mondottak beszámoló beszédeket. A banketten Sztarakanizsa, Ada, Mol, Horgos magyarpárti szervezetei is képviseltették magukat. Általános feltünést keltett, hogy dr. Aradszki Iván, a szentai parasztdemokrata koalició elnöke szintén megjelent.

Molnár Pál, a magyar párt helyi elnöke üdvözlő szavaira dr. *Sántha* György megnyitó beszédében ismertette a magyar párt hatéves történetét. Utána dr. *Streliczky* Dénes mondott beszédet.

A magyar párt — mondotta — teljesen független, nincs más párt alá rendelve, nem más párt érdekeiért harcol. Ma senkisem tudja, mit hoz a holnap. Beograd és Zagreb két küzdő fél, ki tudja, melyik kerekedik felül. Sajnos, Beogradban kevés az érzék az ország kisebbségi érdekei iránt. Aki minket tipor és elnyom, az az ország ellen is dolgozik. Az uj iskolatörvényjavaslat, ha törvénnyé válnék, lezülleszti a Vajdaság népét, leromlik a gazdaság, az ipar. A magyar iskolázás lehetetlenné válik. Tiltakozni kell az iskola-törvényjavaslat ellen.

Dr. Streliczky Dénes után dr. Nagy Ödön országgyülési képviselő beszélt.

A képviselők beszédeit lelkesen megéljenezték. A banketten még több felszólalás is elhangzott.

Kölni viz és szappanbáránykа mint bünjel

Hétfőn folytatták a vádlottak kihallgatását a Nagy István-pörben

Budapestről jelentik: Hétfőn reggel féltiz órakor folytatta a *Patay*-tanács Nagy István és társai bünügyében a főtárgyalást.

A következő vádlott dr. *Szilágyi* Imre ügyvéd, aki a Marbach és Diamant cég kényszeregyezségi ügyében volt vagyonfelügyelő. Teljesen ártatlannak mondta magát. Előadta, hogy Nagy István levele alapján szerződtette Lubik Jucit, akinek kevesebb fizetése volt az akkori átlagnál.

Ezután általános érdeklődés közepette dr. *Hódy* Árpád, Nagy István volt jegyzője lépett be a mankóra támaszkodva a terembe.

Az elnök közölte vele a vádat, amely szerint *ajándékot fogadott el Grünfeld Miksa nevü féltől* és biró működést végzett, holott nem volt biró és törvénytelen intézkedéseket foganatositott.

Hódy részletesen elmondta, mint jutott Nagy István mellé.

— Alig látszottam ki az aktákból — mondotta — este nyolcig, kilencig dolgoztam a hivatalban. Arról ismert engem mindenki, hogy én voltam az első, aki a törvényszékre jött és az utolsó, aki elment.

— Igaz, hogy ön elfogadott ajándékot?

— Csatolom a bünjeleket — mondta mosolyogva Hódy és *kivett a zsebéből két szappanbáránykát és egy pici üveg kölni vizet és átadta az elnöknek azzal:*

— *Ezt adta a gyermekeimnek Grünfeld ur.*

— Csatoljuk a bünjelekhez, mondta az elnök derültség közben, majd felmutatott *egy fodrászbérletet,* amelyre nézve Hódy kijelentette, hogy ezért megfizette a rendes árát.

A vádlott a részletkérdésekre vonatkozólag tett még vallomást, majd a tárgyalást felfüggesztették.

Benes visszaadja Konopistot a Habsburgoknak

Egy prágai lap feltünést keltő cikke

Prágából jelentik: *Stribrny* lapja, a *Poledni List* legutóbbi számában »Benes visszaadja Konopistot a Habsburgoknak« cimen érdekes cikket közöl Benesnek állitólagos uj orientációjáról Ferenc Ferdinánd volt trónörököseivel szemben. A cikk a következőket mondja:

— A nyár vége felé Konopistbe nagyobb előkelő társaság érkezett. A társaság középpontját a prágai angol követség hölgyei és urai alkották. Engedélyük volt a kormánytól a kastély megtekintésére. A kastélyt igen hosszasan és tüzetesen szemlélték meg. A vezetőknek feltünt, hogy a látogatók osztentative nyilvánitották rokonszenvüket Ferenc Ferdinánd családja iránt A megtekintés után az angol követ felesége a vezető tisztviselőhöz fordult és a következőket mondotta:

— Ezt mind vissza fogják adni a főherceg gyermekeinek, ugyebár már tudnak róla?

A társaság többi tagjai aziránt érdeklődtek, mit vittek el Konopistból, mire ismét felhangzott a kijelentés:

— Közbe fogunk lépni a külügyminiszter urnál, hogy többé semmit se szállitsanak el és az elszállitott holmit is származtassák vissza.

A látogatás után a kormány beszüntette a butorok elszállittatását Konopistból, Benes külügyminiszter bizalmasa és ügyvédje, *Vesely* dr. szenátor pedig interpellációt nyujtott be a földmüvelésügyi minisztériumhoz, mint a konopisti birtok kezelőjéhez és kifogást emelt az ellen, hogy a minisztérium különböző ingóságokat elszállittatott Konopistból. Vesely dr. tulságos gondosságot mutatott Ferenc Ferdinánd gyermekeinek fészke iránt.

— Érdeklődtünk a Benes külügyminiszterhez közelálló körökben — folytatja tovább a Poledni List —, ahol megtudtuk, hogy Benes miniszter kijelentést tett, amely szerint az államnak Ferenc Ferdinánd családja iránti viszonyában változás fog beállani. Még csak az hiányzik — jegyzi meg a lap —, hogy Benes ujból visszavezesse a Habsburgokat Konopistba épp azokban a napokban, amikor a Habsburg-dinasztia trónfosztásának és eltávolitásának tizedik évfordulóját ünnepeljük.

Morfiummal megmérgezte magát a szuboticai Korzó-cukrászda kiszolgáló leánya

A leánynak anyja, apja és egy testvére is öngyilkosságot követtek el

Vasárnapra virradó éjjel különös módon vált meg életétől egy szuboticai cukrászdai kiszolgáló leány, *Milánkovics* Juci, a Korzó cukrászda alkalmazottja. A huszonnégyéves leány *szombaton éjjel tizenkét óra táján egy deci morfiumot ivott meg és testvérei reggel holtan találták ágyában.*

Milánkovics Juci a III. kör Bunjevacska ucca 16. szám alatt lakott beteg nővérével, öccsével és hugával. A Milánkovics-családot üldözi a fátum, mert *ez a negyedik öngyilkosság a családban.* Először az apa lett öngyilkos: felakasztotta magát. Nemsokára az anya végzett magával; később pedig Milánkovics Juci egyik testvére lett öngyilkos.

Éveken keresztül dolgozott Milánkovics Juci a Korzó cukrászdában. Szombaton este kilenc órakor zárták be a cukrászdát és a leány hazament. Otthon megvacsorázott és azonnal szobájába ment. Féltizenkettőkor éjjel felkelt, átment nővéréhez és azt kérdezte tőle, hogy hány óra.

— Féltizenkettő — felelte a leány mit sem sejtve és még hozzátette:

— Miért nem fekszel már le?

Juci felelet nélkül odament nővéréhez, megcsókolta, azután megölelte hugát és öccsét és visszatért szobájába. A házban csend lett és senki se gondolt arra, hogy Juci készül a halálra.

A leány, aki évekkel ezelőtt az egyik gyógyszertárban volt alkalmazásban, morfiumot szerzett és abból egész üveggel gyüjtött össze. *A mérget egy pohárba öntötte és az utolsó csöppig itta.*

Reggel hat óra után bekopogtak a leány szobájába, hogy felkeltsék, mert a cukrászdába kellett mennie. A kopogásra nem érkezett válasz. Benyitottak. *A leány levetkőzve feküdt ágyán és ugy látszott, hogy alszik.* Nővére nevén szólitotta, majd megrázta, de akkor megdöbbenve tapasztalta, hogy *a huga keze hideg.* Az asztalon egy decis orvosságos üveg és egy feldöntött pohár feküdt. A leány élesztgetni kezdte testvérét, de az nem mozdult.

Értesitették a rendőrséget és orvost hivtak, aki megállapitotta, hogy a halál órákkal előbb állt be mérgezés következtében. A szerencsétlen leány levelet nem hagyott hátra, valószinünek tartják, hogy betegsége miatt vált meg az élettől.

Milánkovics Jucit hétfőn délután temették el nagy részvét mellett.

A Maniu-kormány megszünteti a panamákat és helyreállitja a közszabadságokat Romániában

A szigurancával együtt a cenzura és az ostromállapot is megszünik — A magyar párt és a kormány tárgyalásai — A gyufatröszt Romániának is kölcsönt ajánlott fel

Ujévre általános amnesztia lesz Romániában

Bukarestből jelentik: A Maniu-kormány megalakulását és első rendelkezéseit a felszabadulás örömével fogadta egész Románia, de különösen Erdély lakossága.

Maniu miniszterelnök első ténykedése az volt, hogy elrendelte a petróleumpanama legszigorubb kivizsgálását és elhatározta, hogy feloszlatja a szigurancákat. Ezeket a ténykedéseket ugy tekintik, mint amelyekkel a nemzeti parasztpárt kormánya irányt szabott a saját további müködésének és *a cenzura és az ostromállapot megszüntetése az egész országban,* azt mutatja, hogy a kormány valóban a megkezdett uton kiván továbbhaladni és a következő lépés, mint ahogy Pan Hatipa közmunkaügyi miniszter a kolozsvári *Ujkelet* munkatársának kijelentette, hogy

január elsejére általános amnesztirendelet készül el. Az amnesztia különösen a katonai biróságok előtt lezajlott és még folyamatban levő perekre fog vonatkozni.

Emellett a kormány gazdasági téren is komoly programmot dolgoz ki és

a vámtarifa általános reviziójára készül.

A *közigazgatásban* nagy energiával folytatja a kormány a *tisztogatás* munkáját. Hogy ez a tisztogatási akció milyen visszaéléseket fog nyilvánosságra hozni, azt egyelőre még sejteni sem lehet. D. R. *Joanitescu* belügyi államtitkár vizsgálatot tartott a bukaresti rendőrségen, melynek során megállapitotta, hogy

a főváros kilencezer rendőre közül csak ötezer teljesit rendes szolgálatot, mig négyezer különböző liberális korifeusoknál teljesit tisztiszolgai és egyéb személyes szolgálatokat.

Szenzációs fordulat történt a Lupas-féle müszer- és gyógyszer-panama ügyében is. Dan *Sever* közegészségügyi miniszter a parlamenti vizsgálóbizottság iratainak átvizsgálása után megállapitotta, hogy az *ominózus rendelést Averescu* tábornok egyenes utasitására kötötték meg és hogy az averescanus-kormány bünössége minden ujabb vizsgálat nélkül is kétségtelen.

Nagy jelentőségünek tartják a szombati minisztertanács határozatát, amely

a decentralizálás megkezdését jelenti.

A minisztertanács ugyanis a minisztériumok ügymenetének tehermentesitése érdekében elhatározta, hogy az összes minisztériumok alantas szerveiket megkeresik, hogy *a hatáskörükbe vágó kérdéseket ők oldják meg és a minisztériumok csak a döntések törvényességét fogják felülbirálni.*

Az uj kormánynak természetesen első dolga volt a főispáni hatáskört betöltő prefektusok felváltása. Ez egyébként már választási előkészületnek is számit, mert

a választási harc már teljes erővel megkezdődött Romániában.

Az egyes pártok már benyujtják listáikat. A magyar párt még nem foglalt véglegesen állást ebben a tekintetben. A párt elsősorban természetesen a kormány felé orientálódott és *Maniu* miniszterelnök péntekre hivta meg megbeszélésre *Bethlen* György grófot, a magyar párt elnökét.

A találkozás a külföldi követek látogatása miatt elmaradt. Ezt a körülményt *Lugosan* miniszterelnökségi államtitkár kellő időben tudatta a magyar párt bukaresti irodájával és vasárnap reggel 10 órára kérte Bethlen megjelenését. A miniszterelnök és Bethlen közötti tárgyalásokról még nem érkezett hiteles jelentés és azok eredményéről különböző verziók keringenek. Ugy tudják, hogy Maniu Gyula nem látja valószinünek a paktum létrejöttét és enged pártja többségének, mely azt tartja, hogy a választásokon az erőknek szabadon kell mérkőzniök, ami eleve kizárja azt, hogy valamely párt a kormánnyal paktumot kössön.

Időközben a magyar párt és a magyar néppárt között is megkezdődtek a tárgyalások a két párt egységesitésére, de ezek a tárgyalások csak azután fognak konkrétebb formát ölteni, ha a két magyar pártnak a kormánnyal meginditott tárgyalásai befejeződnek. A magyar párttal egyidejüleg ugyanis a magyar néppárt is tárgyalásokat kezdett a kormánnyal.

A magyar néppárt közlése szerint *Deutschek* Géza dr. és *Tornya* Gyula dr. a párt megbizásából kihallgatáson voltak *Maniu* Gyula miniszterelnöknél, ahol igen szivélyes fogadtatásra találtak. A magyar néppárt és a nemzeti parasztpárt közötti kartellről szóló kombinációk még korai ak.

A kormány munkájának egyik legfontosabb része, hogy

Maniu minden vonalon folytatja a kölcsöntárgyalásokat és a kormány egyszerre háromfelé is tárgyal.

A kormány távirati értesitést kapott, hogy a külföldi jegykibocsátó bankok aláirták a lei stabilizációjára vonatkozó egyezményt.

A Banca Nationala és a pénzügyminiszter elhatározták, hogy az aláirást a maguk részéről is eszközölni fogják. Az egyezmény értelmében a jegybankok a Banca Nationalanak *250 millió dollár hitelt nyitnak a stabilizációhoz.* Ez a hitel nincs összefüggésben a stabilizációs kölcsönnel.

Maniu Gyula szombaton beható megbeszélést folytatott Titulescuval, aki este el is utazott Londonba. A tanácskozás a miniszterelnökségen folyt le és célja az volt, hogy Románia összes függő nemzetközi kérdéseit teljesen tisztázzák. Maniu instrukciókat adott Titulescunak, akit fontos meghatalmazásokkal és több fontos ügy elintézésével bizott meg.

Az Adeverul értesülése szerint a kormány kölcsönajánlatot kapott a svéd gyufatröszttől is, amely tudvalevőleg kölcsönt nyujtott már Magyarországnak, Jugoszláviának és Poincaréval is tárgyalásokat folytat. A Romániának ajánlott kölcsön a kibocsátás és a kamatokat illetőleg előnyösebb feltételeket tartalmaz, mint a párisi kölcsön, azonban annak ellenére, hogy egész rövid időn belül megvalósitható, két nehezebb feltételt tartalmaz, az egyik az, hogy monopóliumok sesszióját követelik, miáltal az állam fontos bevételektől esne el, a másik pedig, hogy a svéd kölcsön nem állana összefüggésben a stabilizálással, ami a francia kölcsönnek ép a legfontosabb szerepe volna. A kormány most tanulmányozza annak a lehetőségét, hogyan lehetne svéd kölcsönt a párisi jegybankok stabilizációs szerződésétől függetlenül megvalósitani.

A rendcsinálás munkáját a régi kormány hivei ugy akarják ellensulyozni, hogy a diákokat bujtogatják antiszemita zavargásokra. Az egyetem orvosi fakultásán most kezdődtek meg az elsőévesek boncolásai és az ominózus »*zsidóhulla*« üggyel könnyen lehet hangulatot kelteni. Napok óta folyik a lelkiismeretlen agitáció az egyetem falain belül, minthogy pedig

az uj kormány el van arra szánva, hogy a rendzavarásokat kiméletlen eszközökkel fojtja el, ennek tudatában az antiszemita vezérek valóságos guerillaharcot rendeznek az egyetem falain belül.

Az egyetem ugyanis az egyetemi autonómia révén bizonyos védelmet nyujt a rendbontóknak, a hatóságok nem hatolhatnak be s ezt a helyzetet felhasználva, nyugodtan inzultálhatják az elenyésző kisebbségben lévő zsidó hallgatókat.

Hétfőn az anatómiai intézetben ujra inzultálák két zsidó fiut.

A két zsidó orvostanhallgatót a folyosón körülvették és sulyosan bántalmazták őket és ugyanakkor megütöttek egy nőhallgatót is, aki történetesen keresztény, de zsidónak nézték.

A zsidó diákok panaszára dr. Hatigean Emil rektor a legerélyesebb rendszabályok életbeléptetését helyezte kilátásba arra az esetre, ha a zavargások megismétlődnének.

Elhalasztották a szuboticai radikális párt vasárnapra hirdetett nagygyülését

A kormány tagjai és a képviselők a parlament ülése miatt nem jelenhetnének meg a gyülésen — A nagygyülést december hónapban fogják megtartani

A szuboticai radikális párt november 25-ikén, vasárnap délelőtt Szuboticán a főtéren nagygyülést akart tartani és a gyülésre a szuboticai kerületi radikális párt meghivta *Korosec* Antun dr. miniszterelnököt, *Vukicsevics* Velja volt miniszterelnököt, *Popovics* Dáka agrárreformminisztert, *Sztankovics* Szvetozár volt földmivelésügyi minisztert és az összes vajdasági radikális képviselőket. A meghivottak elfogadták a meghivást és megigérték, hogy részt fognak venni a gyülésen, amelyet a vajdasági radikálisok nagy demonstrációjának szántak.

A szuboticai radikális párt hétfőn értesitést kapott, hogy *Korosec miniszterelnök, Vukicsevics Velja, a radikális klub elnöke, valamint több képviselő nem jöhet el a 25-ikére tervezett népgyülésre, mert a parlamentet 26-ikára összehivták és a miniszterelnök, valamint a miniszterek a törvényjavaslatok elkészitésével és más fontos államügyekkel vannak elfoglalva. Igy a vasárnap a hirdetett radikális nagygyülés elmarad,* amiről a párt szuboticai szervezete értesitette a többi szervezeteket, amelyek bejelentették megjelenésüket a nagygyülésre.

A radikális párt szuboticai szervezete elhatározta, hogy *a vasárnapra hirdetett népgyülést december hónapban fogják megtartani,* a gyülés napját azonban még nem állapitották meg pontosan.

Ártatlanságát hangoztatja Blumenstein, akit nyolcszázezer schilling kaució ellenében helyeztek szabadlábra

Párisi beszélgetés a bukott bankárral

A Bácsmegyei Napló külön tudósitójától

Páris, november hó.

Közel egy esztendei fogság után kaució ellenében szabadult ki és most itt ül előttem a luxushotel elegáns szobájában. Nem látszik meg rajta, hogy börtönviselt ember. Érsekujvári bankár (ellentétben az ujságjelentésekkel Blumenstein nem osztrák állampolgár, habár egy időben Bécsben volt bankvállalata), pénzügynök, ha ugy tetszik, a franciák ugy mondanák »un financier«, magyarul nem tudom hamarjában mi volna rá a legpontosabb kifejezés: de ha a helyes szó talán nem is, az ember maga Pesten vagy Bécsben nagyon mindennapi. A kissé németes, kissé szemita hanghordozása, jó ismerősünk a nagy belvárosi kávéházakból, bizonyára jó családapa és mindenekfölött veszedelmesen jó számoló. Ezt a példányt előttem véletlenül Blumensteinnek nevezik. A csodálatos és megérthetetlen az egész esetben csak az, hogy ennek az embernek a nevével hónapokig telve voltak londoni, párisi és buenosayresi lapok; a magyar kormány maga lépett föl ellene, mint panaszos a francia köztársaság birái előtt, ügyével a jóvátételi bizottság foglalkozik és hosszu vizsgálati fogságában a világsajtó valahogy egy szintre emelte őt nemzetközi szélhámosokkal és kalandoséletü büntettesekkel, kiknek ujjlenyomatát ereklyeként őrzik minden nagyváros rendőri archivumai. Szegény, kissé még most is ijedt a történtek után, és csodálkozása nem kisebb az enyémnél, aki másfajta embert sejtettem a szenzációper mögött.

— »Önt és társait — mondom —ugyebár a magyar kormány vádolta meg, hogy *sokezer lebélyegzett állampapirt átcsempészett a magyar határon, lemosta róluk a magyar bélyegzőt, s ezután mint francia polgárok tulajdonát benyujtotta lebélyegzés végett a Crédit Lyonnaishez,* hogy ezáltal az innsbrucki egyezmény értelmében azok a caisse commune-ből a közös reparációs kasszából, Magyarország terhére a tőke 34%-a után aranyban kaphassák a kamatot, ellentétben a magyar lebélyegzésü papirokkal, melyeknek végleges sorsa és kamatozása még nincs megállapitva. A francia jog szerint ezzel Ön két büncselekményt követett el: »*usage de faux*-t, hamisitott értékpapir tudatos felhasználását és csalást *(escroquerie)* az első vádat a francia ügyészség elejtette. Nem volna kedve végül első kézből mondani el, hogy hogyan történt Önnel az egész dolog?«

— A vád — feleli Blumenstein — valóban ez volt ellenem, az igazság evvel szemben röviden annyi, hogy *a legkisebb törvénytelenséget sem követtem el.* Nem igaz, hogy Magyarországból államkötvényeket csempésztem ki csalárd szándékkal. Nem igaz, hogy a papirokról lemostam vagy lemosattam volna a bélyegzőt és természetesen az sem igaz, hogy magyar papirokat franciának tüntettem volna fel. A vádak sulyosabbjait már elejtette az ügyészség. Biztos meggyőződésem, hogy a tárgyaláson a maradék alól is teljesen fel fognak menteni. Mindezt egyszerüen mondja, nem a mártir pózában, hanem fáradtan és ijedten egy kissé, mint aki egy évi hajsza után még most sem érti egésze, hogy ez a sok szörnyüség hogyan történhetett meg vele.

— Hogyan? Hisz a rendőrség lefoglalta a hamisitott bélyegzésü papirokat?

— A rendőrség — mondja Blumenstein — lefoglalt körülbelül tizezer jogos tulajdonomat képező francia lebélyegzésü magyar cimletet. A lapok, még a frankhamisitási ügy befolyása alatt ezeket hamarosan hamisitott cimleteknek nevezték: *Faux-Billet, Faux-Titres;* az mindegy volt nekik. De ezeken a cimleteken semmi, de egyáltalán semmi sem volt hamis.«

— Az volt hamis rajtuk, mondtam, hogy mesterségesen leszedték róla a magyar felülbélyegzést...

— Magyar felülbélyegzés soha nem volt ezeken. Én minde papirokat a berlini piacon vásároltam, jórészt még az 1921-iki felülbélyegzés előtt a Dresdner banktól meg a német Diskontbanktól, a vételt pontosan a cimletek száma szerint igazoltam azóta. A törvényszék egyként átvizsgálta mind a tizezer darabot és mindössze 82 olyat talált közöttük, amik gyanusaknak látszanák, hogy valami bélyegzőt lemoshattak róluk valamikor. De feltéve, hogy a tizezerből nyolcvankét darab tényleg igy lett kikészitve, én abban sem vagyok hibás. Ilyen papirokkal számtalan ember és zugbank manipulált. Hasonló nyolcszázezer aranyforint névértékü depotom volt ugyanily papirokból a genfi Banque Commerciale de Bale-nál is: papirok, amik soha még nem voltak a kezemben. A genfi nagybank vásárolta össze őket megbizásomból a piacon. Az ügyészség idehozatta őket és kiderült, hogy azok között a darabok között, melyek mint lebélyegzetlen »trianoni papirok« szerepelnek a nagybankok jegyzékeiben, ahonnan a genfi bankhoz kerültek, még több a »gyanus«, mint a nálam lefoglalt darabok között! Ezek után a hamisitási vádat el kellett ejteni ellenem.

— Szóval Ön idegen tőzsdéken szabad kézből vett korrektül papirokat. De mégis az volt a célja ezzel a vétellel, hogy Franciaországban jogtalanul lebélyegeztesse őket, hogy azok a caise communeből kapjanak kamatot?

— Szó sincs róla! Én spekuláltam a papirokra, amik ma mélyen a névérték alatt állanak. Eszembe sem jutott a francia lebélyegeztetés. Rég Párisban voltam, amikor ezt ajánlották nekem. Azt mondták, hogy a francia lebélyegzés (ami valójában egy egyharmad részre való devalváció) mégis a legelőnyösebb dolog. A szakértő, akit megkérdeztem, hogy korrekt eljárás-e, ily papirokkal francia állampolgárok neve alatt a Crédit Lyonnais-hoz lebélyegeztetés céljából benyujtani, *Raynaldy* szenátor volt, elsőrendü kapacitás, a trianoni béke parlamenti előadója. Határozottan helyeslő és megnyugtató véleménye a biróság asztalán fekszik a periratok között. Én ma is szilárdan meg vagyok győződve eljárásom korrekt voltáról. Hiszen a lebélyegeztetés után is birtokomban tartottam mindvégig minden darabot. Egy hamisitó vagy csaló sietett volna tuladni a gyanus portékáján! A békeszerződés szövegéből tisztára kiderül, hogy a lebélyegeztetés előfeltétele egyedül az, hogy az illető kötvény ne származott légyen a monarchia utódállamainak területéről. A békeszerződés tisztán területi alapon áll. Az államkötvény bemutatásra szóló papir, mely másodpercenként cserélhet gazdát, mérvadó tehát a hely, nem a birtokos személye. Hiszen, ha francia birtokosnak volt ilyen kötvénye magyar területen, azt épugy magyarnak kellett tekinteni és Magyarországon lebélyegeztetni, mint a többi Magyarországon található kötvényeket. Ilyen »reccuponnement«-al Párisban legalább egy tucat bank foglalkozott, akik egyáltalán nem állanak vád alatt. Én pontosan tudtam, hogy *nem magyar területről csempésztem e papirokat.* Ez a tárgyaláson ki is fog derülni okvetlenül. Tudvalevő egyébiránt, hogy le nem bélyegzett értékpapirok kivitelére maga a magyar kormány is ismételten adott engedélyeket.

— Nem értem — mondtam — hogy hogyan sikerült Önnek ily simán lebélyegeztetni e papirokat. Az innsbrucki egyezmény értelmében minden utódállam tartozott az általa lebélyegzett papirok sorszámairól pontos jegyzéket nyujtani be a Crédit Lyonnaishoz. Tehát a Crédit Lyonnaisnak egyszerüen a magyar jegyzéket kellett a maga papirjainak számával összehasonlitania: ha a benyujtott papirok sorszáma a jegyzéken nem szerepelt, akkor azok nem lehettek gyanusak...

— Igen ám — felelte Blumenstein — de ilyen jegyzéket, mint a többi utódállam, a magyarok nem nyujtottak be.

— Miért nem?

— Nem tudom. Korányi, akkori pénzügyminisztert kellene megkérdeznie.

— De ha az Ön ügye ennyire tiszta, miért tudott csak horribilis kaució ellenében szabadlábra jutni?

— *Mindössze nyolcszázezer schillinget kellett letennem,* de ez nem a köznapi értelemben vett kaució. Ennyi a birtokomban levő papirok értéke. Minthogy a papirokat nem tudtam most rendelkezésre bocsátani, le kellett tennem ezt az összeget annak bizonyitására, hogy a szóbanforgó papirokat szükség esetében átadom egy időre, hogy ha a biróság és jóvátételi bizottság a francia bélyegzést rajtuk szabálytalannak itélné, azt annulálni lehessen. Kétségtelen, hogy ugy a letett pénz, mint a papirok az én tulajdonom maradnak.

— Szóval Ön nem hamisitotta és nem csempészte a papirokat. De hát kinek állott az érdekében, hogy Önt mindezzel megvádolják? Miért indult meg ez a hajsza Ön ellen?

Erre a kérdésre Blumenstein nem akart válaszolni.

— Egy teljes évig kinlódtam a börtönben ártatlanul — mondja. Legrettenetesebb épen ártatlanságomnak tudata volt. Rettenetes lelkiállapotban voltam. El voltam zárva a világtól. Még levelet is alig kaphattam, minthogy hozzátartozóim nem tudtak franciául irni és idegennyelvü leveleket nem eresztettek be hozzám. Folyton rettegtem: nem lehet megmondani mitől. Azt mondtam magamban: ha ártatlanul ennyi ideig fogva tartanak engem, akkor isten tudja, mit követhetnek még el velem. Hisz akkor a legabszurdabb feltevések is valószinüek!

Már az emlékezésnél veriték lepi el homlokát.

— Mégis el kell ismernem — mondja aztán — hogy a francia fogház nem rossz fogság és a francia porkolábok becsületes emberek. Sosem mennek tul az előirásos szigoron és ahol csak lehet, azt is enyhitik. Előzékenyek, udvariasak, ugy a fogházigazgatóság, mint az alantas alkalmazottak. A cellák higiénikusak, a vizsgálati fogoly teljesen el van különitve a büntettesektől, gyakran van ellenőrző vizit, amelyen szabadon panaszkodhat mindenki. Magam élelmezhettem magamat, szabadon dohányozhattam, kaptam könyveket olvasni: a cellámba hoztak még két képet, egy szőnyeget és egy falinaptárt is, hogy otthonosabb legyen. Mégis, szivből örülök, hogy örökre elhagyhattam ezt az »otthnos lakást!«

Benedek Károly

Sulyos autószerencsétlenség Paragovón

Elégett egy autóbusz és a soffőr életveszélyesen megsérült

Noviszadról jelentik: Vasárnap este nyolc órakor a Fruska Gora lábánál fekvő Paragovó üdülőtelep közelében sulyos szerencsétlenség történt. *Germanovics* Ilija cserevicsi autóbusztulajdonos autóbusza, amely Noviszad, Beocsin és Cserevics között közlekedik, kigyulladt és ugyszólván teljesen elégett.

Germanovics Ilija autóbusza vasárnap kivételesen nem a szokott utirányban közlekedett, hanem a sabáci Macsva játékosokat vitte Noviszadra és szállitotta vissza Rumára. A husz ülőhelyes autóbusz vasárnap a Macsva—Nak mérkőzés után Rumára szállitotta a Macsva játékosait és este nyolc óra tájban visszatértében Rumáról Paragovó üdülőtelepnél megállt, mert a soffőrnek az volt az érzése, hogy az autóbuszban nincs elegendő benzin. A sötét országuton gyertyát gyujtva, a kocsi alá bujt és egy üvegbe lebocsájtotta a kocsiban levő benzint, hogy ilyenképen állapithassa meg, menynyi benzin van a tartályban. Ebben a pillanatban az üvegbe lecsurgó benzin a gyertya lángjától tüzet fogott és pillanatok alatt az egész kocsi égett. Az üdülőtelep igazgatója, *Vranics* Mane elsőnek sietett a kocsi alatt lángokban álló soffőr segitségére. Nagynehezen kihuzták a kocsi alól a fáklyaként égő Popovics Brankó soffőrt, akinek mindkét karja, melle, háta, sőt feje is lángokban állott. Pokrócokkal gyorsan körülcsavarták és ilyenképen elfojtották a tüzet, amely sulyos életveszélyes sérüléseket okozott. Azonnal telefonáltak a noviszadi rendőrségre. Noviszadról dr. *Cseremov* György városi orvos egy rendőrbiztossal autón Paragovóra hajtott, ahol a sulyosan sérült Popovics Brankót első segélyben részesitette és miután állapotát aggasztónak találta, autón beszállitotta a noviszadi közkórházba.

Megegyezés készül a német bérharcban

A munkások és munkaadók hétfőn ujabb tárgyalásokat kezdtek

Essenből jelentik: Minden remény meg van arra, hogy

néhány napon belül sikerülni fog a rajnawestfáliai vasiparban már második hete tartó ellentéteket kiküszöbölni és a munkáskizárásoknak véget vetni.

Bergemann kerületi főnök hétfőre összehivta a munkások és munkaadók megbizottait.

A békéltető tárgyalások hétfőn megkezdődtek és biztató eredménnyel kecsegtetnek.

Egyidejüleg Dortmundban is megkezdődtek a megegyezésre irányuló tárgyalások a munkások és munkaadók között.

Sztrajkoló vasuti munkások feltartóztattak a rivierai expresszt

A vonat tovább haladhatott ugyan, de a sztrájkolók előtte masiroztak

Párisból jelentik: Toulonban a vasuti munkásiok három héttel ezelőtt bérmozgalmat inditottak és minthogy követeléseiket nem teljesitették, sztrájkba léptek. A sztrájkolók minden eszközt felhasználtak mozgalmuk érdekében és eredeti ötlettel vonták magukra egész Franciaország figyelmét.

Hétfőn több száz sztrájkoló kivonult a nyilt pályára, ahonnan még akkor sem távoztak, amikor a rivierai expressz közeledett. A vonatnak meg kellett állni, mert különben a munkások között vágott volna utat magának. A vonat személyzete és a sztrájkolók között tárgyalások indultak meg és hosszas vita után a sztrájkolók tovább engedték a vonatot — azonban négyes sorokba felfejlődve utnak indultak a vonat előtt, munkásdalokat énekelve. Az express emiatt az első állomásig, ahol azután a sztrájkolók szétoszlottak, csak csigalassusággal folytathatta utját.

A „Vestris" utasainak borzalmas halálküzdelme

Szemtanuk a katasztrófáról

Newyorkból jelentik: A *Vestris* utasai között, akiket a Berlin hajó mentett meg, volt Carlos *Quiros*, a newyorki argentinai konzulátus egy magasrangu tisztviselője is. Az argentinai diplomata az alábbiakban számol be a Vestris pusztulásáról:

— Vasárnap este korán visszavonultam kabinomba. Nem voltam éhes, csak egy kis gyümölcsöt és levest hozattam magamnak.

Már alig tudtam emi, olyan őrületesen hánykolódott a Vestris.

Vacsora után nyugtalanul feküdtem le. Éreztem, hogy valami baj lesz.

Hirtelen óriási lökésre ébredtem fel. Velem szemben volt még egy üres ágy, ez leszakadt a falról. Órám és egyéb tárgyaim leestek az éjjeliszekrényről s összetörtek a földön. Nadrágba és cipőbe bujtam s felmentem a fedélzetre. Tiz-tizenegy óra lehetett ekkor, már nem emlékszem pontosan. *Egy tisztiel találkoztam, aki kérdésemre kitérően azt válaszolta, hogy minden rendben van s azt tanácsolta, hogy nyugodtan feküdjek le.*

Le is feküdtem s az éjszaka nyugodtan telt el. Másnap reggel a hajó sebessége láthatóan csökkent.

Észrevettem, hogy a viz elboritotta az alsó fedélzetet.

A matrózok vödrökkel próbálták a vizet eltávolitani. Nevetséges és hiu erőlködés volt ez. Felkerestem *Carey* kapitányt s megkérdeztem, hogy nincs-e veszély.

— Nincs semmi baj — felelte — ezen a kis zavaron hamar tulesünk, minden rendben lesz.

Egészen bizonyos, hogy a kapitány már akkor tudta, hogy a hajó sorsa meg van pecsételve. Talán tul büszke volt ahhoz, hogy segitséget kérjen, amig még nem veszett el minden. Nem akarom beszennyezni annak az embernek az emlékét, aki hősiesen meghalt a legénységével együtt, de mégis

felháborit, hogy ez a tragédia megtörténhetett, holott könnyen elkerülhető lett volna, ha a kapitány idejében segitséget kér rádió utján.

Óvatosságból egy mentőövet vettem magamhoz és a felöltőm alá tettem. Több utas látta ezt és nevetett rajtam.

— Nincs semmi veszély — kiabálták vidáman — a kapitány mondta.

— Tizenegy órakor már válságosra fordul a helyzet. Most már nem lehetett többé félrevezetni az utasokat.

Soha sem felejtem el azt a pillanatot, amikor a kapitány végre kiadta a rendeletet, hogy a mentőcsónakokat vizre kell bocsátani.

Halálravált arccal, sapka nélkül állt a parancsnoki hidon, teljesen összetörten.

— *Nők és gyermekek a jobboldalra* — üvöltötte.

Nagy rohanás támadt és a nőket és gyermekeket csakhamar elhelyezték két mentőcsónakban.

Ezek a csónakok soha sem kerültek le a hajóról, vele együtt süllyedtek el és utasaikat is levitték a hullámsirba.

A matrózok nem tudták vizrebocsátani a csónakokat, nem tudták kibogozni a kötelek csomóit. W. Davies-sel, egy buenosayresi lap newyorki tudósitójával egész az utolsó pillanatig ott állottunk a fedélzeten. Hirtelen dörrenést hallottunk.

— Ugy látszik a kapitány agyonlőtte magát — mondtam.

— De a következő pillanatban megint ott láttuk a parancsnoki hidon a kapitányt. A dörrenést, ugy látszik, valami *kazánrobbanás* okozta.

— Ugylátszik most már itt az ideje — mondottam Daviesnek és kezet szoritottunk.

Aztán leugrottunk a hajóról a tengerbe.

Egy közelemben álló csónak felé usztam, amely zsufolásig tele volt.

Egy aranyszőke haju szép, fiatal honfitársnőm a csónakból kinyujtotta felém a karját és hivott, hogy szálljak be. A csónak azonban tele volt s ezért én hivtam a hölgyet, hogy szálljon ki és usszon velem a legközelebbi csónakig, amelyben csak öt néger ült. Ő a fejét rázta s én egyedül indultam el a csónak felé. A négerek beemeltek, majd utánam még néhány utast.

Eljött az éjszaka és a négerek kezdtek nyugtalankodni.

Mint az őrültek kapkodtak, hol az egyik, hol a másik irányba eveztek és rakétajeleket adtak le.

A szörnyü órák sorozata következett most el. Éhesen, szomjasan, fáradtan végre lefeküdtem a csónak fenekén. Mellettem egy olasz didergett. Nagynehezen elaludtam, egyszerre felriadtam, hogy valaki belerug a lábamba. Hatalmas termetü néger ült mellettem, ő rughatott belém. Véletlenül történhetett, de én dühösen káromkodni kezdtem. A néger halálraváltan reszketve könyörgött:

— *Ember, most ne káromkodjék,* az Istenért, csak most hagyja abba a káromkodást.

Ujabb órák multak el, de hajó nem tünt fel sehol. Kezdtem komolyan aggódni. Mert hiszen már eddig is

több, mint egy láb magasságu viz volt a csónakban.

Már a legrosszabbtól tartottam, mikor két gőzhajó tünt fel. Az egyik teherhajó volt, a másik személyszállitó. Minthogy a teherhajó volt közelebb, a négerek először oda akartak evezni.

— Inkább a személyszállitóhoz közeledjünk — tanácsoltam — ott valószinüleg jobb ebédet fogunk kapni.

A négerek meg is fogadják ezt a praktikus tanácsot. Igy kerültünk a Berlin fedélzetére.

Frank J. Mc Dermott, a NANA tudósitója Newyorkban érdekes beszélgetést folytatott a *Vestris* két megmenekült nőutasával. Az egyik Mme Ternko *Inouye*, egy japán ezredes felesége, a másik Mrs. Mariob C. *Batten* newyroki hölgy. Husz órán át vergődtek az óceán habjaiban hajóroncsokon a férjeikkel együtt.

A férjeik a kimerültségtől meghaltak, őket megmentette a Wiomin csatahajó.

Amikor a japán nőt megtalálták,

eszméletlen állapotban még mindig átölelve tartotta halott férjét.

— Először mentőcsónakba ültünk — mondotta munkatársunknak Mme Inouye —

a csónak azonban összezuzódott és mi a roncsokba kapaszkodva uszkáltunk.

A férjem meghalt, én elvesztettem az eszméletemet. Két spanyol hölgy volt még velem, ők vigyáztak rám.

Mrs. Batten elmondotta, hogy az a mentőcsónak is elsüllyedt, amelyben ő utazott. Egy Burton nevü néger tüzmester mentette meg nagy önfeláldozással a csónak néhány utasát.

Mint Párisból jelentik, a *Petit Parisien* newyorki jelentése szerint a Vestris katasztrófája ügyében lefolytatott vizsgálat során

a felelősséget a néger matrózokra igyekeznek háritani.

A hajó három megmenekült müszaki tisztje szerint a katasztrófának az az oka, hogy a néger fütők a hajó oldalradőlésétől megrémülve vonakodtak a helyükön maradni és folytatni a munkát. Ezzel szemben a hajó gépésze azt állitja, hogy

a Vestris már az indulváskor megrongált állapotban volt

és erről a hajóstársaság igazgatóságának tudomása volt.

A hamis bélyegzés miatt elkobzott bankjegyek sorsa

Az elkobzott „hamisitványok" legnagyobb része jó és a miniszterium be fogja váltani

Szomborból jelentik: Sztanisics községből legutóbb küldöttség kereste fel *Racics* Szima képviselőt, akit megkértek, hogy a pénzügyminisztériumban járjon utána, mi lett a sorsa azoknak a még 1921-ben lebélyegzett osztrák-magyar bankjegyeknek, amelyeket azon a cimen koboztak el, hogy hamis lebélyegzésüek. Mint ismeretes, abban az időben a jugoszláv pénzügyi hatóságok minden bankjegyet lebélyegeztek. Minthogy a lebélyegzéssel egyidejüleg husz százalékot a lebélyegzett összegből levontak és helyettük bonokat adtak azzal, hogy ezeket a bonokat később szintén beváltják, sokan hamis bélyegzéssel látták el a bankjegyeket, ami kitünő üzletnek bizonyult a hamistiók számára. A hatóságok, amikor rájöttek a hamisitásokra, nagymennyiségü bankjegyet el is koboztak, igy többek között Sztanisics községből mintegy négyszázezer korona értékben. Az elkobzás következtében azok károsodtak, akik gyanutlanul fogadták el a hamisan lebélyegzett bankjegyeket.

Rasics Szima képviselő a pénzügyminisztériumban utánajárt a hamis bélyegzésü bankjegyek ügyének és a pénzügyminisztériumban közölték, hogy ezeknek a bankjegyeknek legnagyobbrészét már felülvizsgálták és hamarosan átvizsgálják a még hátralevő mennyiséget is. Egyben közölték azt is, hogy a felülvizsgálat során megállapitották, hogy *az elkobzott bankjegyek legnagyobb része jó bélyegzésü.* Ezeket a bankjegyeket az uj pénzügyi törvény intézkedése alapján beváltják, illetve adóba betudják.

Kihirdették a semmitőszék itéletét Eremics Jován bünügyében

Jogerős a volt temerini jegyző négyhavi fogházbüntetése

Noviszadról jelentik: Évek óta foglalkoztatja a biróságokat *Eremics* Jován volt temerini jegyző vesztegetési ügye, amely csak a mult év decemberében kerülhetett főtárgyalásra, mert ugy Eremics, mint vádlottársa, *Todorovics* Jován pénzügyminiszteri inspektor nem jelentek meg a kitüzött tárgyalásokon, ugyhogy a törvényszék végül is kénytelen volt mindkettőjüket vizsgálati fogságba helyezni. December 14-ikén tartottak meg ebben az ügyben a főtárgyalást a noviszadi törvényszéken és Eremicset másfél évi, Todorovicsot pedig egy évi börtönre itélték és mindkettőjük polgári jogait három-három évre felfüggesztették.

Az elitéltek a bünösség kimondása miatt, az államügyész pedig sulyosbitásért jelentett be felebbezést, amellyel ez év január 5-ikén foglalkozott a felebbviteli biróságon dr. *Gyurgyev* Boskó tanácselnök büntetőtanácsa. A felebbviteli biróság megváltoztatta az elsőfoku itéletet és mindkét vádlottat csak vesztegetés vétségében mondotta ki bünösnek és büntetésüket négy-négy havi fogházra szállitotta le. Megsemmisitette a felebbviteli biróság az elsőfoku itéletnek a polgári jogok felfüggesztését kimondó részét is. A vádlottak, valamint dr. *Nikolics* Richárd főállamügyész a másodfoku itéletet is megfelebbezték és a semmitőszék november 13-ikán tárgyalta az érdekes ügyet.

A semmitőszék itéletét dr. *Dimsics* Alekszandar semmitőszéki tanácselnök tanácsa hétfőn helybenhagyta. Eremics, akinek büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették, már a noviszadi felebbviteli biróság itélete alapján korábban elhagyta a fogházat.

CIRKUSZ

Le a lanttal!

Irta: Petőfi Antal

Egy berlini lap legutóbb leközölte a néhai Ludwig *Uhland*-nak egy spiritiszta szeanszon készült versét. Negyedévvel ezelőtt egy londoni szinház bemutatta Oscar *Wilde*-nek a tulvilágon irt szindarabját. A mult télen egy angol folyóiratban Jack *London*-nak egy hasonló körülmények közt létrejött novellája látott napvilágot.

Dicső az irodalmi pálya,
De van egy óriási hibája,
Az, hogy bárminő sikeres,
Ritka az iró, ki keres.
A költősors nem volt soha
Rózsás — ma direkt mostoha.
A könyvek sehogyan se kelnek,
Verses izék kit érdekelnek?
Hiába fusz vészriadót,
Költő, nem találsz kiadót.

Szomoru bár, de igy van, hidd el,
Befüthetsz legszebb verseiddel,
Dalolhatsz, mint egy fülemile,
Egyetlen lap se közli le.
Kinek kell egy novella ma?
Regényt irni, az kész blama.
Ezt csiripeli a madár is:
A költő ma nem aktuális.
Ha Kiss, ha Nagy, ha Vellsz, ha Só,
Unja a tisztelt olvasó.

Ha Wells, ha Shaw, azt unja roppant,
De más, ha az asztalláb koppant.
Mit a médium irigál.
Csodálatos a madrigál.
S ha költenek a Szellemek,
A vers, vagy dráma: müremek.
Élő költők, le hát a lanttal!
Hogy konkurrálhatna Uhlanddal
Valaki, aki mereven
Azt vallja, hogy ő eleven?

Ja, ha akarja, hogy darabját
A szinházakban előadják
S a lapok közül némelyik
Lehozza olykor verseit,
Vagy ha arra áhitozik,
Hogy filmjét játsszák a mozik,
Ha vágyik pénzre és sikerre,
Rá kell, magát hogy szánja erre:
Kampósszög s egy darab spagát . . .
A költő kösse fel magát!

dió

Uj uccákat nyitnak Noviszadon

A hid melletti uj városnegyedben csak egy, két- és háromemeletes házakat lehet épiteni

Noviszadról jelentik: Noviszad városa még a háboru előtt elkészitette városszabályozási tervét. A szabályozási tervben többek között a város központjában levő Trifkovics-térről egy ucca megnyitását is tervezték, amely a Trifkovics-teret egybekapcsolja az Uszpenszka uccával. A város mindazokra a magánépületekre, amelyek a szabályozási tervbe beleesnek, eladási tilalmat vezettetett rá. Dungyerszki György nagybirtokos és nagyiparos, kérvényben fordult a városhoz, amelyben a Kulpin konzervgyár számára három hold területet kér és cserébe felajánlotta a városnak a vételár részbeni ellenértékéül a Njeguseva ucca 10. szám alatti bérházat, amely szintén kisajátitásra kerülne. A város az ajánlatot tárgyalás alá vette, megszabta a Kulpin-gyár részére kért három hold föld értékét és megbecsültette a Njeguseva ucca 10. szám alatti házhely és ház értékét is. A város ezalkalommal foglalkozott az uccanyitás időszerüségének kérdésével és a városi tanács ugy döntött, hogy a Trifkovics-térről vezető ucca megnyitása időszerü és szükséges. Ez a határozat meginditja a további kisajátitási eljárásokat is és igy rövidesen a Trifkovics-térről — legkésöbben egy éven belül — uj ucca nyilik az Uszpenszka uccába, amelyből azután balra és jobbra mellékuccák nyilnak a Jevrejszka és a Safarikova uccákba.

A város ezalkalommal megállapitotta a Dunaparti uj városrész épitési szabályzatát is, amely szerint a Kislimánon, a Dunaparton és a Kraljica Mária uton, nemkülönben a hid előtti köröndön legalább is háromemeletes házakat szabad épiteni. A város a General Vaszics, a Vojvoda Putnik, a Vojvoda Misics, a Kraljevicsa Gyorgya uccákban, továbbá a felebbviteli biróságí épület házhelyén, a XVI. házhelytömbön levő Polita Deszancsicsa uccában, azonkivül a I., XXV., XXIX., XXX. és XXXI-es házhelytömbökön, amelyek mind a Kislimánon vannak, kivéve a XXIX. és XXX-as tömbökön levő Strazsilovó és Radnicski uccákban levő házhelyeken, ahol földszintes házak is épithetők, csak egyenletes házak épitését engedik meg.

A város a Zmaj Ognjana Vuka uccában is uccanyitást tervezett és pedig olyképen, hogy a meglevő keskeny uccát kiszélesiti negyven méterre és annak körülbelül közepére parkot létesit. A szabályozási terv keresztülvitele esetén több magántelek és épület kerülne kisajátitásra, ami nagy költségekkel járna, ugyhogy az ucca érdekelt lakói azzal a kérelemmel fordultak a városhoz, hogy a város álljon el a tervezett uccaszabályozástól és oldja fel a telektulajdonosokat az eladási tilalomtól. A városi tanács javaslatára a gazdasági bizottság szombaton este hat órakor tartott ülésén ugy döntött, hogy teljesiti a lakók kérelmét és az uccát meghagyja a mai tizenhat méteres szélességben és megengedi a tulajdonosoknak, hogy telkeik felett szabadon rendelkezzenek.

A városi képviselőtestület mindezekkel az ügyekkel csütörtökön megtartandó közgyülésen fog foglalkozni.

Egy berlini kereskedő rablóbandája ki akarta rabolni a Deutsche Bank páncélautóját

A rablást az utolsó pillanatban akadályozta meg a rendőrség

Berlinből jelentik: Izgató és kalandos élményben volt része a berlini bünügyi rendőrség egyik legügyesebb tisztviselőjének, Wernerburg biztosnak. Már nyolc nappal ezelőtt megtudta a biztos, hogy egy gonosztevő társaság automobilos rablótámadást tervez. A banda szándéka az volt, hogy meglesik a Deutsche Bank páncélautóját, feltartóztatják, revolvert szegeznek az autó soffőrjére és kisérőjére, megkötözik őket és a páncélszekrényekben felhalmozott bankjegykötegeket elrabolják. A rendőrség nemcsak a tervről tudott, hanem az előkészületek minden részletéről is. Tudta például, hogy a banditák megkörnyékezték a páncélautó soffőrjét, ajánlatot tettek neki, melyet ő elfogadott. Eszerint a soffőr be volt avatva a terv legaprólékosabb részleteibe, tudta a rablás kivitelének időpontját és csak az lett volna a kötelessége, hogy a rablók felszólitására ellenállás nélkül megadja magát.

A gonosztevő társaság jól és gondosan számitott ki mindent, éppen csak arról az eshetőségről feledkezett meg, hogy a rendőrség előre tudomást szerezhet az előrelátóan kicirkalmazott tervről. Pompás zsákmány lett volna a Deutsche Bank páncélautójának bankjegytartalma, amely rendszerint több százezer márkát tesz ki, mert az autó csak nagyösszegü váltótartozások és egyéb kinnlevőségek inkasszálására szolgál.

A Deutsche Bank palotájának közelében pár perccel a páncélosautó utnak indulása előtt egy elegáns hatszemélyes csukott autó állt meg, amelynek utasai nem szálltak ki, hanem az ablak függönye mögül lesték, mikor indul üzleti körutjára az inkasszáló tisztviselő. Ezt a jelenetet feszült izgalomban figyelték a közelben elrejtőzött detektivek. A páncélautó utnak indult és már berregni kezdett a banditák kocsijának motorja is, amikor a detektivek előugrottak, felszakitották az autó ajtaját és revolvert szegezve kiáltottak a meglepett gonosztevőkre: Fel a kezekkel! A hat rabló ellenállás nélkül megadta magát, közben lefogták a velük cimboráló soffőrt is és az egész társaságot a rendőrségre vitték. Ott derült ki, hogy a rablómerénylet kieszelője és egyuttal a banditák autójának soffőrje egy berlini kereskedő, akinek homályos ügyletei miatt már többször akadt dolga a rendőrséggel. Büntársainak személyazonosságát még nem sikerült megállapitani, mert valamennyien hamis igazolványokkal voltak felszerelve.

Egy liter vért adott a magáéból egy beográdi csendőrkáplár, hogy megmenthesse egy villamosszerencsétlenség áldozatát

Érdekes vérátömlesztési mütét a beográdi közkórházban

Beogradból jelentik: Az emberi szolidaritás és áldozatkészség gyönyörü példáját szolgáltatta hétfőn egy beogradi csendőrkáplár.

Egy villamosszerencsétlenség áldozata haldoklott a beogradi közkórházban. Az orvosok megállapitották, hogy a szerencsétlen emberen már csak vérátömlesztés segithet, de még az se biztosan. Az áldozat testvérbátyja végső kétségbeesésében *Galon* Andrija beogradi csendőrkáplárhoz fordult, aki habozás nélkül hajlandónak mutatkozott arra, hogy alávesse magát a mütétnek. A vérátömlesztés sikerült és a beteg mióta a több mint egy liter egészséges, friss vér a szervezetébe került, jobban érzi magát.

Az elmult pénteken sulyos kimenetelü villamosszerencsétlenség történt a fővárosban, a Milos Veliki ucca sarkán. A szerencsétlenségnek két sulyos sebesültje volt: *Dinics* Mihajlo agrárreformminisztériumi referens és *Trbojevics* Gyura, a villamoskocsi kalauza. Különösen a kalauz szenvedett igen sulyos sérüléseket. A szerencsétlen embert beszállitották a beogradi közkórházba, ahol állapota hétfőn már olyan rosszra fordult, hogy az orvosok lemondtak az életéről. Trbojevics Gyura, akinek jobbkarját töből leszakitották a villamos kerekei, azonkivül mindkét lábát annyira összeroncsolták, hogy amputálni kellett, hétfőn a déli órákban már agonizált a kórházban. A kalauz rengeteg vért vesztett és már ezért is lemondtak róla. Hétfőn délben megjelent a kórházban az áldozat testvérbátyja, Trbojevics Petár csendőrszakaszvezető, hogy, mint mindennap, látogatást tegyen szerencsétlenül járt öccsénél. Ez alkalommal azonban az orvosok már nem is akarták beengedni a beteg szobájába.

— Eszméletlen — jelentették ki — és minden pillanatban beállhat a halál.

A szakaszvezető a legnagyobb kétségbeeséssel hallgatta a lesujtó hirt. Könnyekre fakadt és sirva kérdezte meg az orvosokat, nem lenne-e mégis valamilyen mód arra, hogy megmentsék az öccsét.

— Egy mód még lenne — felelték az orvosok — sajnos azonban ez sem biztos. Vérátömlesztéssel talán lehetne segiteni rajta.

Trbojevics Petár hirtelen támadt reménykedéssel kiáltott fel:

— Hát tessék, vegyenek belőlem vért, amennyi kell.

— Figyelmeztetjük azonban — mondották az orvosok — hogy a mütét rendkivül kockázatos arra nézve is, akitől a vért veszik. Azután meg egyáltalán nem biztos, hogy ilyen módon meg lehet majd menteni az öccsét.

— Mindegy — válaszolt a szakaszvezető — meg kell próbálni.

Az orvosok megvizsgálták Trbojevicsot és tiz perc mulva kijelentették, hogy vele nem lehet megkisérelni a vérátömlesztést, mert maga is a legnagyobb mértékben vérszegény és életveszély fenyegetné.

A csendőr tanácstalanul nézett maga elé, majd kétségbeesetten könyörögni kezdett, hogy mégis kisérelje meg a dolgot.

— Az öcsém életéről van szó — kiáltozta — nem engedhetem meg, hogy elpusztuljon, amikor még lenne mód arra, hogy esetleg megmenthessék.

— Önnel nem lehet megcsinálni az operációt — hangzott az orvosok válasza — mert ön minden valószinüség szerint sohasem heverné ki ezt a vérveszteséget.

— Hát akkor mit csináljak? — zokogott a kétségbeesett ember.

Az orvosok megrendülten hallgattak.

— Próbáljon szerezni valakit — szólalt meg végre az egyikük — egy erős és egészséges embert, aki hajlandó alávetni magát a vérátömlesztésnek.

— Akárkit?

— Mindegy akárki, csak egészséges és erős szervezete legyen. De figyelmeztetem, hogy gyorsan kell cselekedni, mert a betegnek legfeljebb másfél órája van még hátra.

Trbojevics Petar elrohant és alig félóra mulva visszatért *Gallon* Andrija csendőrkáplárral, aki jóbarátja volt. A hatalmas termetü makkegészséges csendőrkáplár az orvosok kérdésére a leghatározottabban kijelentette, hogy beleegyezik az operációba.

Tiz perccal később végre is hajtották a mütétet. *Gallon* Andrija karjából több mint egy liter vért ömlesztettek át a haldoklóba, aki a mütét után nemsokára visszanyerte eszméletét. Állapota szemmelláthatólag jelentékenyen javult és most már alapos remény van arra, hogy a liternyi friss vér megmenti majd az életnek.

Az önfeláldozó csendőrkáplárt a kórházban ápolják. Az operáció után néhány percig eszméletlen volt, de azután magához tért és kijelentette, hogy nagyon örül, hogy sikerült egy emberéletet megmentenie.

Csehszlovákia jó viszonyt akar teremteni szomszédaival

Masaryk elnök nyilatkozata egy angol ujságiró előtt

Londonból jelentik: A csehszlovák köztársaság fennállásának tizéves jubileuma alkalmából a *Sunday Times* meginterjuvolta *Masaryk* elnököt, aki érdekesen nyilatkozott a fiatal köztársaság minden aktuális kérdéséről. Hangsulyozta, hogy *Csehszlovákia első és legfontosabb feladatának a pénz stabilizációját ismerte fel s ezzel egyenrangu fontosságot tulajdonitott a földreformnak.*

— A legnagyobb nehézségekkel kellett megküzdeni — mondotta Masaryk — hogy tanult és iskolázott diplomáciai testületet teremtsünk, mert a Habsburgok idején soha cseh, szlovák vagy morva ember nem juthatott magasabb állásba a diplomácia terén. Benes külügyminiszter rövid idő alatt teljesen ismeretlen nyersanyagból és minden tradició nélkül olyan cseh diplomáciát szervezett, amely ma már kétezer főnyi és olyan kitünően müködik, mint a legpontosabb óramü.

— Az ifju köztársaság hadseregét megteremteni sem volt könnyü, hiszen nem rendelkeztünk jól kiképzett cseh tisztikarral, amely az uj hadsereg magvát alkothatta volna, mert a régi Ausztriában cseh ember ki volt rekesztve a tábornoki rangfokozatból és a vezérkarba sem juthatott be. A cseh légiókból, amelyek a francia, olasz és román határon szolgáltak, a legmodernebb hadsereget állitottuk fel, védelmi hadsereget, amely kiképzése során számüzte gondolatköréből a támadó hadsereg fogalmát.

— A legjobb bizonyitvány a csehszlovák köztársaság egészséges voltára nézve és fellendülésére a kiegyensulyozott költségvetés, a kedvező külkereskedelmi mérleg és a megszilárdult pénz. Legnagyobb gondunk most az, hogy minden szomszéd állammal jó viszonyt létesitsünk. *Ami Magyarországot illeti, remélem, hogy a magyarokkal javu'ni fog a viszony.* Emberileg értem, hogy a magyarok haragot táplálnak ellenünk és idegesek, mert régi területük nagyrészét elvesztették. De nem szabad figyelmen kivül hagyni, — mondotta Masaryk — hogy *az elvesztett területeken legnagyobbrészt nem magyarok, hanem szlovákok, románok és jugoszlávok laktak,* akikre amugyis az önrendelkezés jogának elvét kellett volna alkalmazni. Csehszlovákia igyekszik Magyarország irányában türelmet tanusitani, ami a politika legnagyobb erénye.

A vajdasági magyar Helikon

Képek a sztaribecseji Magyar Népkör jubiláris ünnepségeiről és a vajdasági magyar irók találkozójáról

A vajdasági magyar kulturális megmozdulások utján igen fontos stációt jelent a sztaribecseji Magyar Népkör hatvan éves fennállása alkalmából rendezett jubileumi ünnepség és az ezzel kapcsolatos irodalmi találkozó. Sokal több volt ez a két napos ünnep helyi jelentőségü, sztaribecseji jubileumi szónoklatoknál és bankettezéseknél, *a vajdasági magyar kisebbségi kultura biztató szivdobbanása* volt ez az ünnepség, amely felfrissitette a magyar kulturmozgalmak kissé erőtlen vérkeringését. Nemcsak a magyar irók, hanem a vajdasági magyar kulturegyesületek, népkörök, olvasókörök és dalegyletek is testvéri kézfogással indultak el vasárnap Sztaribecsejen a vállvetett, együttes munka utján és az eddig szerteszórt erők tömörülésétől, a szoros együttmüködés fogadalmából az eddiginél több és láthatóbb eredményt lehet várni. Két nagy eredménye a sztaribecseji ünnepnek: *a Vajdasági Magyar Irodalmi Társaság megalakitása és a vajdasági magyar kulturszövetség létesitésének első terve.* Ha a vasárnapi fogadkozások tetté válnak, ha a Sztaribecsejen megmutatkozott lelkes munkakedv nem fog lohadni, ha a testvéri összefogást nem fogja megzavarni semmiféle személyes érdek, vagy hiuság, akkor a sztaribecseji ünnepség alighanem fordulópontot jelent a vajdasági magyarság kulturéletében. Aki hallotta a Sztaribecsejen elhangzott lelkes és munkárakész fogadkozásokat, az hisz a sikerben.

✱

Hála és elismerés illeti a hatvan éves sztaribecseji Magyar Népkört, hogy létrehozta ezt az ünnepet. Hála és elismerés illeti dr. *Draskóczy* Edét, a sztaribecseji Népkör elnökét, aki az apostolok lelkességével és áldozatos munkájával *igy* rendezte meg a jubileumot és *ilyen* jelentőséget adott neki. Róla kell elsősorban szólni, mert az ő kulturarajongása és tettereje volt a mozgató lelke a két napos kulturünnepségnek. Csodálatos, hogy mennyire nem ismerjük még saját értékeinket sem. Hiszen alig tudtuk, hogy a közeli Sztaribecsej egy olyan értékkel rendelkezik, mint amilyen kivételes magyar kulturérték Draskóczy Ede. Lángoló szeretettel és lelkesedéssel szolgálja a magyar kultura ügyét, olyan kivételes képességekkel, aminőkkel ezen a területen nem sokan rendelkeznek. Modern müveltsége, világos és pompás szónoki képessége valóban a legalkalmasabbá teszi a vajdasági magyar kulturmozgalmak irányitására. Szombat estétől vasárnap estig legalább öt nagy beszédet mondott és mindegyik — tulzás nélkül — retorikai remek volt a maga nemében, nem üres frázisoktól hemzsegő szózuhatag, hanem a legszebben és legvilágosabban megfogalmazott hitvallás, értékes gondolatok lendületes hirdetése. A legszebb szónoki bravur azonban az volt, amikor a diszközgyülésen elhangzott számos üdvözlő beszéd mindegyikére különkülön a legtalálóbb és a legfrappánsabb néhány rögtönzött mondatban válaszolt. Draskóczy dr. lelke volt a sztaribecseji kulturünnepnek és hisszük, hogy a lelke lesz a vajdasági magyar kulturmozgalmaknak is, amelyeknek sok ilyen lelkes és hivatott férfiura volna szükségük.

✱

A hála szavai illetik azonban Sztaribecsej egész társadalmát, amely példátlan vendégszeretettel fogadta az ünnepségre érkező irókat és kiküldötteket. Vendégszerető uri házaknál szállásolták el a magyar irókat és a drága sztaribecsejiek egymást multák felül a kedvességben, a barátságban és a figyelem ezerféle megnyilvánulásában. A sztaribecseji ünnepet a marosvécsi Helikonhoz szoktuk hasonlitani és legalább is annyiban méltán megáll ez a hasonlat, hogy *minden sztaribecseji vendéglátó ház két napra báró Kemény János marosvécsi kastélyává, az erdélyi magyar irókat vendégül látó főuri kastélyá alakult át,* legalább is a mi szivünkben. Gazdag kereskedők, jól szituált ügyvédek és egyszerü iparosok egyformán kastéllyá varázsolták a vajdasági magyar irók két napos sztaribecseji otthonát szeretetükkel. Ahol igy meg tudják becsülni a kultura munkásait, mint a kedves Tiszamenti városkában, a Vajdaságnak ebben a legrendezettebb, legszebb kisvárosában, onnan még sok áldozatkészséget várhatunk.

✱

A szerb-magyar kulturközeledés jegyében folytak le az ünnepségek és ez külön örvendetes tanulsága Sztaribecsej emlékezetes vasárnapjának. Az irodalmi találkozón és a jubileumi ünnepségen a Szrpszka Matica képviseletében résztvett *Vasziljevics* Zsárkó noviszadi iró, a magyar irók találkozóját meleghangu levélben üdvözölték Mladen *Leskovác* és Veljko *Petrovics* irók és az utóbbi testvéri *magyar szavakkal zárta üdvözlő irását.* A sztaribecseji Magyar Népkör jubiláris diszközgyülésén mindvégig jelen volt Sztavra *Hadzsi-Antunovics* ezredes, kerületi parancsnok, *Bozsin* Szvetozár főjegyző és *Sztepanov* Jován görögkeleti kerületi főesperes, aki testvéri együttérzéstől átfütött beszédet mondott a magyar kulturegyesület jubileumán. A vajdasági magyar irók viszont az irodalmi társaság megalakitásával egyidejüleg *a legsürgősebb feladatnak a szerb irodalmi és kulturális szervezetekkel való együttmüködést jelölték meg.* A vasárnap esti diszkulturestén is igen sok szerb elökelőség jelent meg és mindez örvendetes és biztató igérete a jövőnek. A kultura egyetemes és mindent átfogó ereje át fogja törni a meg nem értés sziklafalait is és egymás kulturájának megismerésével együtt meg is fogja érteni egymás törekvéseit szerb és magyar. Amire a politika nem alkalmas, azt hiánytalanul el fogja végezni a sok pontban és a néplélek hasonlóságaiban gyakran találkozó két kultura együttmüködése.

✱

Magyar irók, magyar politikusok és a bácskai falvak kis olvasóköreinek vezetői gyültek össze vasárnap Sztaribecsejen. Igen sokan nem ismerték egymást közülük eddig és nem voltak tisztában a testvéregyesületek céljaival. Dr. *Sántha* György, dr. *Várady* Imre és dr. *Streliczky* Dénes mellett ott voltak a magyar irók tanácskozásán a magyar kultura ismeretlen közkatonái is. Az irói értekezleten sok volt a vita és kevés az eredmény és Streliczky Dénes dr. országgyülési képviselő, aki igen aktiv részt vett az irodalmi kérdések tárgyalásában, mosolyogva, kis kárörömmel odasugta egyszer nekem:

— Látja, maguk mindig bennünket, politikusokat kritizálnak, azért, hogy nem tudunk eredményeket elérni. Most maguk irók és ujságirók tanácskoznak és maguk sem tudnak eredményre jutni! Ezt irja meg!

Hát én meg is irom, mert hiszen sok igazság van Streliczky dr. szavaiban. De mégis hozzáfüzöm ehhez a beismeréshez, hogy a Vajdasági Magyar Irodalmi Társaság megalakitásának pozitiv eredményén kivül, az irodalmi találkozónak volt még egy eredményekkel biztató jelensége, az, hogy a magyar kisebbségi párt politikai vezetői és parlamenti képviselői is együttérzéssel vettek részt a magyar irók megbeszélésén és sok jószándéku, okos tanáccsal támogatták az értekezletet. Mi szivesen meghallgatjuk őket és hisszük, hogy tanácsaik hasznunkra lesznek. Talán nem ártana, ha ők is hallgatnának a sajtó véleményére.

A sztaribecseji ünnepségeket vasárnap este diszkulturest zárta be. A jubiláris ünnep már ismertetett programmjának méltó befejezése volt ez az est: a vajdasági irók első kollektiv szereplése a szinpadon. A közönség zsufolásig megtöltötte a becseji Central-szálló tágas nagytermét és nagy megértéssel fogadta a magyar irók bemutatkozását. Dr. *Draskóczy* Ede költői szárnyalásu, gondolatokban gazdag és lendületével magával ragadó megnyitó beszéde után *Kovács* Antal szavalta el a sztaribecseji Magyar Népkör jubileumára irt ünnepi ódáját. *Juhász* Ferenc tartott ezután tartalmas és értékes előadást, amelyben figyelemreméltó megállapitásokat tett a magyar lélekről és egy nagy horderejü tervet vetett fel. Hangsulyozta a szükségességét annak, hogy *az elszórtan müködő és egymás munkájáról alig tudó vajdasági magyar kulturális egyesületek közös kulturszövetségbe tömörüljenek,* amely egységes irányitást adna a magyar kulturmozgalomnak. Az érdekes előadást a közönség nagy megértéssel fogadta. A sztaribecseji Polgári Magyar Dalkör *Rácz* Imre karnagy vezetésével precizen, szépen adott elő több énekszámot, majd *Fekete* Lajos adta elő »Magányos ember áll« cimü komoly értékü, nagyon mély és nagyon szép költeményét óriási hatással. *Radó* Imre olvasta fel ezután »Hölgyeim« cim alá foglalt két novelláját. Az első novella szellemes és mulatságos ötleteivel, a második költői finomságával és meglepő pointjével óriási sikert aratott, amihez erősen hozzájárult az a kitünő előadás is, amely már az első percben benső kapcsolatot tudott teremteni a hallgatósággal. *Csuka* Zoltán két nagyhatásu versét adta elő, majd *Gergely* Boriska »Becséről Becsének« cimmel tartott gyermekkori visszaemlékezéseket tartalmazó felolvasást. A gazdag müsort *Szenteleky* Kornél erős szinekkel karrikirozó »A mükedvelők« cimü kitünő egyfelvonásosa zárta be. A kis szindarab pompás szatirája a falusi mükedvelésnek és általában a mükedvelők minden hiuságának és hibájának. Az egyfelvonásos női szereplői meglepő rutinról és tehetségéről tettek bizonyságot. *Sándor* Janka Prológja elragadóan bájos volt és a közvetlen előadásu fiatal mükedvelő csodálatos finoman tudta kihozni a szellemes verses prológ minden pointjét. *Bácskay* Valika és *Gyarmathy* Boriska a postamesterné és Garasné mulatságos figuráiból szinészi készséggel pompás kabinetalakitást csináltak, *Tihanyi* Lilike és *Katona* Aranka pedig két bájos lány-portréval tették derüssé a szinpadot. A passzivabb férfiszerepekben *Milyácska* Elek, *Czabaffy* Antal, *Graf* János, *Rózsa* István és *Klimes* Andor nagy igyekezettel álltak a siker szolgálatába. A közönség végigmulatta Szenteleky Kornél ötletes vigjátékát és hálásan hivta a lámpák elé a szereplőkkel együtt a szerzőt is. A müsor után táncmulatság volt és az ünnepi hangulatban levő becseji közönség a legjobb kedvben maradt együtt egész a reggeli órákig.

✱

Szép emlékeket hoztunk magunkkal Sztaribecsejről. A Népkör jubileuma az egész vajdasági magyar kultura ünnepe volt. Ennek legmegkapóbb bizonyitéka talán az a jelenet volt, amikor a diszközgyülésen egy fiatal gazdalegény a horgosi gazdakör ifjusági szervezete nevében keresetlen szavakkal üdvözölte a jubiláló sztaribecseji Népkört és hivatkozva arra, hogy szegénységüktől nem telik több, egy száz dináros bankjegyet tett le az elnöki asztalra. Megható volt. Több volt, mint ama Széchény István gróf felajánlott negyvenezer forintja. Vajha tanulnának sokan az egyszerü falusi legény keresetlen gesztusából . . .

A sztaribecseji ünnepség biztató igéret arra, hogy van itt is magyar kulturszeretet és áldozatkészség, csak ébren kell tartani. A sztaribecseji ünnep a prófétai munka nagy szimfoniájának magasztos nyitánya volt.

László Ferenc

Gyilkos vőfély

Halálos verekedés Szomborban

Szomborból jelentik: Halálos kimenetelü verekedés volt vasárnap Szomborban. A Szelencse városrész egyik uccájában lakodalmat tartottak, ahol *Hajós* Máté harminc éves napszámos töltötte be a vőfélyi tisztet. Hajós hamarosan berugott és mindenkibe belekötött. Kiállt az uccára és inzulta a békés járókelőket is, akik alig tudtak kitérni az ittas ember támadásai elől.

Késő délután volt, amikor arra felé men *Beljanszki* Dobrivoj postakocsis, akibe Hajós szintén belekötött. Szóváltás, majd verekedés támadt a két ember között Hájós beugrott az udvarba, ahonnan egy lapáttal jött ki és *a lapáttal ugy fejbeütötte Beljanszkit, hogy a szerencsétlen embert sulyos sérüléssel kórházba kellett szállitani.* A kórházban kiderült, hogy az ütés következtében *Beljanszki agysérülést is szenvedett.* Beljanszkin nem lehetett segiteni és *agyvérzés következtében még vasárnap éjszak meghalt.*

SZUBOTICAI PANORÁMA

Bácsi maga csal!

Az uccasarkon pirosan lángol a nagyüst, amelynek pokoltüzénél az egyengető vasat izzitják az aszfaltozók. A munka egyébként vigan halad, a kocsiut közepén bőszen zakatol a nehéz hengerelőmasina, az uccaburkolók pedig szabályszerüen kaparják fekete kaparnivalójukat, amelyből olyan boszorkányos gyorsasággal kerekedik ki a vadonatuj aszfalt.

A munkavezető végigtapasztalja a terepet, szigoruan és pedánsan, ahogy illik, minden talpallatot lerevideál és harsányan diktálja a tempót.

— Ott a szélin — villan fel egyszerre — ott, ott... És mutatja. A járdaszegély mentén valahol nincs rendben a fekete micsoda.

— Még eggyel — adja ki a parancsot és az illetőt, akinek a hatáskörébe tartozik a hiba, leszidja a sárga aszfaltig. A szegény burkoló burkolt célzásokat tesz, hogy hát kérem szépen igy, meg ugy. De azután elhallgat és ráborit még vagy négy kapával.

A lángoló üst mellett összeszáradt öreg bácsika álldogál és feszült figyelemmel kiséri a sürgést. A bácsi viharvert szőrmesapkát visel és megható igyekezettel majszol hozzá egy darabka aszfaltszinü kenyeret. A sapkáról költői tulzás volna azt állitani, hogy vadonatuj. Ellenkezőleg. Tiszteskoru csákó biz az, szürkéspiszkos szinü, seformáju és belevékonyodott már a bánatos kopásba. A folytonossági hiányokon keresztül vigan promenádozik ki-be a jeges novemberi szellő. Tubákszinü kabátja se tartja valami erős kézzel a meleget, de azért nem mozdul a bácsika egy tapodtat sem.

Pontosan olyan benyomást tesz, mintha kizárólag az aszfalt lerakás érdekelné és emiatt dacolna a zord idővel. Véleményt mormol a fogai között és megelégedetten dörmög, hogy minden gyanut eltereljen magáról, közben azonban észrevétlenül egyre közelebb huzódik a finom meleget árasztó üsthöz.

Lassan kidugja az árkos-bokros kezét és titokban odatartja egészen a láng mellé.

A lábát is felemeli kicsit és diszkréten megmelengeti a talpát.

Közben ijedten néz körül, nem jött-e rá valaki a cselszövényre. Arra, hogy ő nemcsak aszfaltügyben állomásozik itt.

De nem. Senki sem veszi észre.

A láthatáron ismerős tünik fel és jókedvüen csap a roggyant vállakra:

— Hogy van Pista bácsi? Mincsinálunk, micsinálunk? Pista bácsi ijtdten fordul vissza és zavartan motyog:

Pista bácsi ijedten fordul vissza és zavartan motyog:

— Hát csak a dolgosokat nézem. Nézegetem.

Az ismerős fenntartás nélkül elhiszi neki a nézegetést. A többiek is elhiszik. Egyedül én szeretném a kopott sapka alá suttogni nagyon melegen, nagyon gyöngéden, hogy ne fájjon neki, hogy:

— Bácsi maga csal. Maga nem is nézeget.

— Maga melegszik!

(de. jó.)

TŐZSDE

Zürich, nov. 19. *(Zárlat.)* **Beograd 9.1275,** Páris 20.30, London 25.19, Newyork 519.45, Brüsszel 72.20, Milanó 27.225, Madrid 83.75, Amsterdam 208.55, Berlin 123.75, Bécs 73, Szófia 3.7525, Prága 15.40, Varsó 58.25, Budapest 90.585, Bukarest 3.12.

Beograd, nov. 19. *(Zárlat.)* Páris 221.50—223.50, London 275.71—276.54, Newyork 56.825—57.025, Genf 1094.10—1097.10, Brüsszel 789.62—792.60, Milanó 297.17.12—299.17.12, Amsterdam 2287.75—2288.75, Berlin 1354.75—1357.75, Bécs 7085—8015, Prága 168.37—169.17, Budapest 991.20—994.20, Bukarest 24.75—35.25.

Zagreb, nov. 19. *(Zárlat.)* London 275.24—276.54, Newyork 56.83—57.03, Brüsszel 789.62—792.62, Zürich 1094.10—1097.10, Trieszt 297.32—299.32, Amsterdam 2284.50—2290.50, Berlin 1354.75—1357.75, Bécs 795.50—801.50, Prága 168.37—169.17, Budapest 991.20—994.20.

Szombori terménytőzsde, nov. 19. Buza bácskai vasut 240—245, rozs bácskai vasut 235—240, zab bácskai vasut 242.50—247.50, árpa takarmányi 64—65 kg. 250—255, tavaszi 67—68 kg. 270—275, Baranya 69—70 kg. 285—290, uj tengeri csöves 165—170, bab orig. 800—820. Lisztek: 0gg 350—360, 0g 350—360, ketes 330—340, ötös 310—320, hatos 265—285, hetes 245—260, nyolcas 200—210, korpa finom 177.50—182.50. Irányzat: változatlan.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 19. Buza bácskai, felsőbácskai, tiszavidék, bácskai és szerémi 79—80 kilós 240—245, bánáti 79—80 kilós 237.50—240. Árpa: bácskai, szerémi és bánáti 65 kilós 255—260, bácskai tavaszi 68—69 kilós 285—290, baranyai tavaszi 71—72 kilós 295—300. Zab: bácskai, szerémi és szlavóniai 245—250. Tengeri: bácskai uj XII—I. 245—250, bácskai III—IV. 280—285, III—IV—V. 282.50—287.50, bácskai IV—V. 285—290, bácskai és szerémi száritott 267.50—272.50. Liszt: 0gg és 0g bácskai 350—360, kettes 330—340, ötös 310—320, hatos 270—280, hetes 255—265, nyolcas 205—215. Korpa: bácskai 180—185, szerémi és bánáti 17i5—180. Bab: bácskai fehér 870—880. Irányzat változatlan. Forgalom 80 vagon.

Bécsi marhavásár, nov. 19. (Josef Saborsky & Söhne Wien, St. Marx jelentése). Felhajtás: hizott marha 2803, kicsontozni való 415, összesen 3218, ebből jugoszláviai eredetü 317. Irányzat változatlan. Gyenge áru 5 garassal olcsóbb, extraáru 5 garassal drágább.

Budapesti gabonatőzsde, nov. 19. Határidőüzlet: Buza márciusra 27.14—27.40, zárlat 27.34—27.36, májusra 28—28.12, zárlat 28.10—28.12. Rozs márciusra 25.20—25.40, zárlat 25.36—25.38, májusra 25.60—25.74, zárlat 25.74—25.76. Tengeri májusra 28.64—28.82, zárlat 28.76—28.78, juliusra 28.90—29.02, zárlat 28.96—29. Készárupiac: Buza 25.35—26.30, rozs 23.10—23.25, takarmányárpa 25.75—26.25, sörárpa 27—29, köles 25—26, repce 46.50—47.50, tengeri 31—31.50, zab 25.25—26.25, korpa 18.25—18.50.

Winnipegi terménytőzsde, nov. 19. Középárfolyamok: Buza december 119 egyketted, május 125 egynegyed.

Chicagoi terménytőzsde, nov. 19. Középárfolyamok: Buza december 115 ötnyolcad, március 120 háromnegyed, május 123 ötnyolcad. Tengeri december 84 háromnegyed, március 86 hétnyolcad, május 89 egyketted. Zab december 102, március 105.

Liwerpooli terménytőzsde, nov. 19. *(Zárlat.)* Buza december 9 sh. 3 egyketted d., március 9 sh. 4 egynegyed d., május 9 sh. 4 ötnyolcad d.

A szuboticai futballalszövetség elrendelte a serlegmérkőzéseket

Vasárnap kezdődnek a mérkőzések a Shlelencz-serlegért

A szuboticai futball alszövetség igazgatótanácsa hétfőn este ülést tartott, ahol *Szegedinszki* főtitkár előterjesztette tervezetét a Schellenz-serleg mérkőzéseinek a segélyezési alap javára való kiirásáról. Az igazgatótanács elfogadta a főtitkár tervezetét és elrendelte, hogy a szuboticai I. osztályu klubok november 25-ikétől kezdve játszák le a mérkőzéseket.

A csapatok közül az első fordulóban *a SzAND—Bácska, SzMTC—ZsAK és a Sport—Villanytelep SC* mérköznek egymással. A mérkőzések terminusait és a pályát az intézőbizottság fogja kisorsolni.

Az ülés határozatai közül fontos még, hogy a tanács *helyt adott a Bezdáni SC felebbezésének* és a BSC—Tand mérkőzés ujrajátszását rendelte el, mig *a Topolai SC felebbezését* a Dulcis elleni mérkőzés ellen *elutasitotta* az igazgatótanács.

HIREK

Öreg legény ujjongása

Gyönyörü ez a késő Ősz,
aranyfény zuhog az égből,
hogy nyarat hazudjon a világba.
Fa nem válik meg levelétől,
bimbó pattan szagos virágba,
csodás illatok szállnak,
s a szivem ugy zug-ver
terhe alatt ezernyi vágynak,
mint valami mázsás harangnyelv.
Lehet-e, igaz-e, szabad
kétszer átélni a nyarat?
Vén sziv, hunyó parázs, elalvó vágyak,
fellobbanhatnak jöttén csalóka Nyárnak?
Nem bánom, nem bánom, mindegy
én hiszem, hiszem, hogy lehet!
Ó, áldott legyen, ki az uj Tüzet hozta,
mielőtt elérném a rideg telet.
Ó, áldott légy Lány, ki Napja vagy
a késő Ősznek: szivemnek...

SZÁSZ MÁRTON

*

— **Manojlovics Dusán főispán Beogradba utazott.** Manojlovics Dusán, Szubotica város főispánja hivatalos ügyben hétfőn este Beogradba utazott. A főispán két napig marad Beogradban.

— **Kedden választják meg a zagrebi polgármestert.** Zagrebből jelentik: A zagrebi képviselőtestület kedden rendkivüli ülést tart. Az ülésen a polgármesteri állást töltik be, amely Heinzl Vjekoszláv volt polgármester lemondása folytán üresedett meg. A polgármesteri állás legkomolyabb jelöltje dr. Srkulj zagrebi lapszerkesztő.

— **Tiztagu noviszadi küldöttség kéri Beogradban a szuboticai jogakadémia áthelyezését.** Noviszadról jelentik: A szuboticai jogakadémia Noviszadra való áthelyezésének ügyében a város összes kulturegyesületei és a törvényhatóság részvételével memorandumot szerkesztettek, amelyben a jogakadémia áthelyezését kérték. A memorandumot kedden dr. Csirics Irenej püspök vezetésével tiztagu küldöttség adja át Beogradban Grol Milán közoktatásügyi miniszternek.

— **Meghalt a dubrovniki püspök.** Dubrovnikból jelentik: Barbics Vlahó dubrovniki püspök vasárnap hajnalban hosszu szenvedés után hatvankilencéves korában meghalt. Temetése hétfőn volt nagy részvét mellett.

— **Uj jegyzőt választott Beloblato község.** Becskerekről jelentik: Beloblato község képviselőtestülete dr. Nikolajevics Tihomir becskereki járási főszolgabiró elnöklete alatt közgyülést tartott, amelyen megválasztották a község uj jegyzőjét. Tizenegy pályázat érkezett be, és a tizenegy pályázó közül a legtöbb szavazatot Bulja György okleveles jegyző kapta, akit megválasztott jegyzőnek jelentett ki a főszolgabiró.

— **Kommunisták tüntetése Hoover ellen.** Newyorkból jelentik: Amerika uj elnöke, Hoover, hétfőn indult el Dél- és középamerikai körutjára. Elutazása alkalmával incidens történt, mert néhány kommunista a vörös zászlókkal, amelyeken az a felirás volt: »Vesszen az imperializmus«, botrányt rendezett háza előtt. A rendőrség nyomban elfojtotta a tüntetést és három kommunista tüntetőt letartóztatott.

— **Öt év előtti betöréssel gyanusitanak egy oszijeki munkást.** Oszijekről jelentik: Öt évvel ezelőtt betörést követtek el Longer Franjó oszijeki lakosnál és mintegy háromezer dinár értékü holmit és készpénzt loptak el tőle. Az akkor lefolytatott nyomozás eredménytelen maradt. Az oszijeki rendőrség most letartóztatta Simoni András huszonhét éves Oszijek-alsóvárosi munkást, akit azzal gyanusitanak, hogy az öt évvel ezelőtt elkövetett betörésnek ő a tettese. Simoni tagad.

— **A monopoligazgatóság megkapta a svéd gyufakölcsön első részét.** Beogradból jelentik: A monopoligazgatóság a svér gyufatrösztel kötött kölcsön első tranche-át, kétszázhetvenezer font sterlinget, amit a tröszt az Angol International banknál fizetett be, szombaton felvette.

— **Előadás a nők helyzetéről Szomborban.** Szomborból jelentik: A szombori szerb nőegylet meghivására az egyesület székházának termében vasárnap Raketics Milorádné, beogradi gimnáziumi tanárnő, Raketics Milorád volt szombori ezredes, helyőrségi parancsnok neje szabadelőadást tartott. A magasnivóju előadást, amelynek cime: »A nő mint intellektuel helyzete és küzdelme« volt, a zsufolásig megtelt terem előkelő közönsége nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta végig. Az egyesület vezetősége az előadás után virágcsokrot nyujtott át az előadónőnek.

— **Betörtek egy szombori cipészmühelybe.** Szomborból jelentik: Vasárnap éjszaka ismeretlen tettesek feltörték Héhn György szombori cipészmesternek a Radisics-uccában levő üzletét. A betörők az üzletből több pár uj és javitás végett oda adott régi cipőt, továbbá suszterszerszámokat és bőrt loptak el több ezer dinár értékben. A rendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen tettesek kézre-keritésére.

— **A vörös hadsereg uj főparancsnoka.** Moszkvából jelentik: A népbiztosok tanácsának elnöke, Stalin, felfüggesztette állásától Varosilovat, a vörös hadsereg főparancsnokát. Utóda Unschlicht lett.

Dr. Milivoj Borgyoški gr. fizik u Senti svoje krsno ime sv. Arhangela ove godine neće slaviti. — Dr. Borgyoski Milivoj Szenta városi főorvos folyó hó 21-én családi okokból nem tartja meg szláváját.

A Városi Mozi uj müsora. A Városi Mozi hétfőtől szerdáig tartó müsorán két kitünő darab szerepel: a Ravasz kaland kétfelvonásos mulattató bohózat, amelyben Buster Brown (Ivica) a pöttömnyi mozisztár, aki testvérek között meg van már három éves, követi el sorozatos csinyjeit, ugyhogy a néző az egyik nevetésből a másikba esik. A másik darab: Mit tudsz még? izgalmas artista történet, amely nagyszerü mutatványok és egy pompásan megrendezett lóversenyen keresztül jut el a csókos hepiendig. A kettős müsornak a hétfői bemutatón nagy sikere volt.

ÜZLETI KÖNYVEKET
jó papiron,
szép és tartós kötésben
készit a
MINERVA-NYOMDA, SUBOTICA
KÉRJEN AJÁNLATOT

— **December 2-ikán nyílik meg a szuboticai munkások nyelvtanfolyama.** A munkáskamara a szuboticai nyelv és könyvelési tanfolyamának megnyitását, amely november 20-ikára volt jelezve, teshnikai okokból december 2-ikára halasztották el. A tanfolyamokra Darabos Albertnél lehet beiratkozni a Tolsztojeva ucca 18. szám alatt levő munkásotthonban.

— **Tüz Szuboticán.** Hétfőn délelőtt kilenc órakor értesitették a tüzoltókat, hogy Vig Pálnak a II-ik kör Palmatinszka ucca 61 számu nádtetős háza ég. A tüzoltók azonnal kivonultak és sikerült a tüzet lokalizálni. A tető és a padláson felhalmozott bőráru elégett. A kár 20.000 dinár. A tüz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Nusics Braniszláv előadása Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Nusics Braniszláv, az ismert szerb iró, a noviszadi szerb jótékonysági nőegylet vasárnapi teadélutánjának keretében hatásos előadást tartott a nőproblémáról. A közönség melegen ünnepelte a kiváló irót.

— **Amikor a vendég jókedvében felpofozza a cigányprimást.** Noviszadról jelentik: Tóth Mihály bácskopetrovoszelói gazdálkodó mult év október 8-ikán cigányzene mellett mulatott az ottani vendéglőben és jókedvében arculütötte a cigányprimást. A gazdálkodó eljárása annyira felbőszitette Majland Jenő vendéglőst és fivérét, hogy mindketten rátámadtak Tóthra és sulyosan összeverték. A noviszadi törvényszék hétfőn három-háromhavi fogházra itélte a gazdálkodó bántalmazóit. Az elitéltek felebbeztek.

— **A petrovoszelói önkéntes tüzoltó testület bálja.** A petrovoszelói önkéntes tüzoltótestület tisztikara november 25-ikén a nagyvendéglő disztermében zártkörü müsoros tisztibálat rendez.

— **Tizenhat fegyenc megszökött egy lengyelországi fegyházból.** Varsóból jelentik: A grandenzi fegyházból vakmerő módon szökött meg tizenhat fegyenc. A fegyenceket a fegyház udvarán álló kuthoz vitték ki mosni. Mosás közben a kutból alagutat furtak az uccára és az alaguton át megszöktek. A szökést felfedező őrök három fegyencet elfogtak, mig a többiek nyomtalanul eltüntek. Menekülés közben feltartóztattak egy autót, a soffőrt megkötözték és az autón tovább folytatták utjukat.

— **A tolvaj házaspár.** Szentáról jelentik: Kanc József sztanisicsi borbély és felesége Alekszinácon Popovics Leposzávánál voltak alkalmazásban. Munkahelyükön 3000 dinár készpénzt, aranyláncokat, függőket loptak el és megszöktek. A rendőrség meginditotta a nyomozást a tolvaj házaspár felkutatására.

— **Betörés a zagrebi amerikai konzulátuson.** Zagrebből jelentik: Vasárnap éjszaka betörés történt Zagrebban az amerikai konzulátuson. Ismeretlen tettesek felfeszitették a Francia-Szerb Bank épületében levő konzulátus hivatali ajtaját, majd a konzul szobájába érve ollóval felfeszitették iróasztalának fiókját, amelyben különböző iratok és kevés pénz volt. A betörők a másik szobában egy tisztviselő asztalát is feltörték, de sehonnan nem vittek el semmit. A rendőrség meginditotta a nyomozást, eddig azonban nem sikerült a betörők kilétét megállapitani.

— **Kirabolta nagyanyja lakását.** Szomborból jelentik: Özvegy Viola Károlyné szombori magánzónő vasárnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy amig délelőtt a templomban volt, ismeretlen tettesek behatoltak lakásába és szekrényeit feltörve ruhanemüt, tiz darab aranydukátot és kétezerötszáz dinárt loptak el. A rendőrség kinyomozta, hogy a betöréses lopást a károsult unokája követte el és az elrablott holmikkal és pénzzel Zagreb felé szökött. A szombori rendőrség intézkedésére a fiatalkoru betörőt Vinkovcin letartóztatták. A szombori rendőrség megállapitotta, hogy a fiatal gyerek már több hasonló bünselekményt követett el.

— **Tanitógyülés Vrsacon.** Vrsacról jelentik: A szmederevoi tartományi tanfelügyelőség kezdeményezésére december 3-ikán és 4-ikén tanitógyülést tartanak Vrsacon. A gyülésen a dunamelléki tartomány összes tanitói résztvesznek. A tanitógyülésen nagyfontosságu ügyeket fognak letárgyalni, igy többek között dönteni fognak a hitoktatás kérdéséről is.

— **A szpliti és a tijesznoi községi választások végleges eredménye.** Szplitből jelentik: Szplitben hétfőn délelőtt hirdették ki a vasárnap lezajlott községi választások végleges eredményét. Eszerint a független demokrata párt 922 szavazattal 6 mandátumot, Tartaglia volt polgármester listája 1093 szavazattal 8 mandátumot, a horvát parasztpárt 1584 szavazattal 10 mandátumot, a horvát föderalisták 1149 szavazattal 7 mandátumot, a radikális párt 409 szavazattal 2 mandátumot, a független parasztpárt listája 95 szavazatot kapott és igy mandátum nélkül maradt. A munkások köztársasági szövetsége 1249 szavazattal 7 mandátumot, a klerikálisok 233 szavazattal egy mandátumot szereztek. A zagrebi lapok megállapitják, hogy Bosznia után Dalmácia is elfordult Beogradtól. Vasárnap az északdalmáciai Tijeszno községben is voltak községi választások a következő eredménnyel: horvát parasztpárt 13, független demokrata párt 8, radikális párt 2, klerikális párt 2 mandátum.

Agyonverte haldokló apját és a holttestet feldarabolta

Borzalmas apagyilkosság egy szlavóniai községben

Martinci szlavóniai községben vasárnap megdöbbentő gyilkosság történt. *Teodorovics* Lajos gazdálkodót Zsivkó nevü fia *baltával agyonverte, a holttestet feldarabolta és éppen fel akarta gyujtani a házat, amikor a szomszédok a gyilkost lefogták.*

Teodorovics Lajos hetvenéves volt és már régebb idő óta betegeskedett. Vasárnap annyira rosszabbodott állapota, hogy betegágyához hivatta három fiát és felosztotta közöttük a vagyont, nehogy később veszekedés támadjon az örökség miatt. A vagyon felosztásába két fiu belenyugodott és ezek csakhamar el is távoztak édesapjuk betegágya mellől, de *Zsivkó*, a gazdálkodó harminc éves fia ott maradt és szemrehányást tett apjának, hogy nem juttatott neki többet a vagyonból.

A sulyosan beteg ember és a fiu között szóváltás támadt. *Zsivkó szidalmazni kezdte apját, majd eltávozott a szobából és nem sokára baltával a kezében tért vissza.* A fiu odaugrott az ágyhoz és *a baltával fejbevágta apját. A hatalmas ütés kettészelte a szerencsétlen öreg ember koponyáját és a szerencsétlen ember nyomban meghalt.*

Az apagyilkos ezután *a vértől megvadulva tovább kaszabolta a holttestet, ugy hogy valósággal feldarabolta. A feldühödött ember ezután a butorokat kezdte zuzni. Összevagdalta az asztalt és a székeket, a fából mágyát rakott és leöntötte petróleummal.*

A zajra időközben figyelmesek lettek a szomszédok, akik az ajtóhoz rohantak, de az be volt zárva. Többen dorongokat hoztak és beverték az ajtót. Amikor a szobába léptek, megdöbbentő látvány tárult a szemük elé: *az ágyon felismerhetetlen véres huscsomó feküdt a falon és a padló tele volt friss vérrel.* A szoba közepén kidülledt szemekkel baltával a kezében ott állt a gazdálkodó fia és a földön össztörve hevert egy petróleumlámpa, amelynek tartalmát a farakásra öntötte a gyilkos.

Többen a dühöngő emberre vetették magukat, aki ellenállás nélkül megadta magát. A gyilkost kivonszolták az udvarra és ha a csendőrök idejekorán meg nem érkeznek, a feldühödött tömeg meglincseli az apagyilkost.

Teodorovics Zsivkót letartóztatták, de kihallgatni nem lehetett, mert a kérdésekre nem adott összefüggő és érthető választ, amiből arra következtetnek, hogy a gyilkos fiu elméje megzavarodott.

Stresemann nyilatkozata a Rajna-vidék kiüritéséről

A betegségéből felgyógyult német külügyminiszter nagy beszédet mondott a külügyi vitában

Berlinből jelentik: A birodalmi gyülés hétfőn délután megkezdte a külügyi vitát, amelynek első szónoka *Stresemann* külügyminiszter volt, aki hosszu betegsége után ezuttal jelent meg először a birodalmi gyülés ülésén. A külügyminiszter első hivatalos szereplését nagy érdeklődés előzte meg.

Stresemann azzal kezdte beszédét, hogy *vállalja a felelősséget mindazokért a külpolitikai intézkedésekért, amelyek betegsége alatt a kormány nevében történtek.* Ezután a külügyminiszter azokkal a kijelentésekkel foglalkozott, amelyekkel Genfben a német kormánynak szemére vetik, hogy hivatalosan is felvetette a Rajna-vidék kiüritésének kérdését. *Németország nemzetközi helyzetének szempontjából még az sem lehet káros kihatással — mondotta Stresemann — ha a kérdés negativ elintézést nyer.* Németországra nézve mély csalódást jelentett, hogy *nem sikerült érvényre juttatni Genfben a Rajna-vidék kiüritésre vonatkozó igényét.* A német kormány jogilag nem ismerheti el a szövetséges hatalmak ellenséges magatartását és Németország továbbra sem adja fel azt az álláspontját, hogy igenis joga van praktikus megoldást követelni.

Németország mindaddig sértve érzi magát jogaiban — folytatta a külügyminiszter — amig a kiüritésre való igénye nem nyer kielégitést. *A Rajna-vidék kiüritése sem pénzügyi, sem politikai ellenszolgáltatásokkal nem járhat.* A külföld is tisztában van már azzal, hogy *a német nép alig bizhat többé a szövetséges hatalmak jóakaratában.* Ez az álláspontja a német népnek pártkülönbség nélkül, mert ez tünt ki a szövetséges hatalmakkal folytatott tárgyalások alkalmával.

Stresemann végül kijelentette, hogy továbbra is az eddigi külpolitikai irány folytatását tartja szükségesnek.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelenti: Az a rendkivül mély depresszió, amely az elmult napokban katasztrófális viharokat okozott Angliában, elvonult Keletre, de mögötte egy ujabb mély depresszió érkezett Anglia partjaihoz és igy ott megismétlődnek a rendkivül erős viharok. Középeurópában az időjárás esősre változott és átlag tiz-husz milliméteres csapadékok estek. A hőmérséklet nappal sok helyütt a 12 fokot is elérte, éjjel azonban a legtöbb helyen közel járt a fagyponthoz. Hétfőn a szelek gyengültek és az idő elég kellemes volt. Az is valószinü, hogy az utóbbi napok depresszióinak hatása egy-két napig nem lesz észlelhető. Jóslat: tulnyomóan száraz idő várható éjjeli fagyokkal.

— **A Munkássegély Egyesület hangversenye.** A szuboticai Munkássegély Egyesület január 6-ikán nivós programmal nagy hangversenyt rendez a napközi gyermekotthon létesitésének céljaira.

— **Kabaréest Sztanisicsen.** Szomborból jelentik: A sztanisicsi legényegylet vasárnap este az egyesület helyiségében németnyelvü kabaré estét rendezett, amelyen dr. Racics Szima, a kerület országgyülési képviselője is megjelent. A müsoron két egyfelvonásos német vigjáték és több ének- és táncszám szerepelt. Különösen nagy tetszést arattak Reicz Katarina, Gajdus Annuska, Rázbek Mária, Rendel Klári, Diósi Helena, Wolfart Franciska, Pechlov Käthi, Ber József, Reinhardt József, Kókusz Vendel, Krem Ignác, Linder János és Weisz Márton. A jól sikerült müsoros estély rendezéséért Engler Mihályt illeti elismerés.

— **Schober bécsi rendőrigazgató washingtoni követ lesz.** Bécsből jelentik: Komoly politikai körökben hire jár, hogy Schober János volt kancellár, Bécs városának rendőrigazgatója Washingtonba megy követnek. Nem azért távozik a rendőrség éléről, mert az emlékezetes tavalyi julius 15-iki véres zavargások óta szálka a szociáldemokraták szemében, hanem mert tőle reméli a kormány, hogy az amerikai piacot kedvezőre fogja hangolni Ausztria irányában.

— **Dr. Racics Szima képviselő beszámolója Sztanisicsen.** Szomborból jelentik: Dr. Racics Szima, a szombori kerület radikális országgyülési képviselője vasárnau délután Sztanisicsen pártkonferenciát tartott. A község nagyvendéglőjének termét zsufolásig megtöltötték a párthivek . Dr. Racics Szima szerb, magyar és német nyelven tartott beszámoló beszédében ismertette a radikális párt eddigi müködését. Beszédében rámutatott arra, hogy a radikális párt eddig megvalósitotta a községi autonomiát és az adóegységesitést és csak a parlamenti zavarok miatt nem tudta eddig az agrártörvényt is tető alá hozni.

— **Irásbeli vizsgák a bácskai közigazgatási tanfolyamon.** Szomborból jelentik: A bácskai közigazgatási iskola második tanfolyamán az előadások e hó végén fejeződnek be és az irásbeli vizsgálatok folyó év december 10-ikén kezdődnek meg.

— **Kémkedési ügy a bécsi esküdtbiróság előtt.** Bécsből jelentik: A bécsi esküdtbiróság hétfőn nagyszabásu csalási bünpör tárgyalását kezdte meg. A vádlottak Hanika János nyugalmazott alezredes, Reindl Jenő volt biztositási ügynök és Müller Gellért mükereskedő, akiket az ügyészség azzal vádol, hogy jogtalan módon birtokába jutottak a titkos katonai és táviróokmányoknak, amelyeket nagyobb összegért külföldi államoknak adtak el. Ezenkivül több hamis okmányt is eladtak, amit maguk készitettek. Ezért a kémkedésen kivül csalással is vádolják őket. A tárgyalás, amely többnyire zárt, több napig fog tartani.

— **Kerités miatt hat hónapra itéltek egy topolai helyszerzőt.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék hétfőn tárgyalta Vadász Pál bácskatopolai helyszerző bünügyét. Vadász ez év márciusában egy topolai leányt azzal az igérettel, hogy állást szerez neki, magával csalta és egy mulatónak akarta eladni. A törvényszék kerités miatt Vadászt hat havi fogházra itélte. Az itélet ellen az ügyész sulyosbitásért jelentett be felebbezést.

— **A szerb hadsereg bevonulásának emlékünnepe Becskereken.** Becskerekről jelentik: November 17-ikén volt tiz éve, hogy a szerb hadsereg bevonult Becskerekre. Ebből az alkalomból szép ünnepély volt Becskereken. A katonaság zeneszó mellett vonult fel a város uccáin, azután az összes felekezetek templomaiban istentiszteleteket tartottak, amelyeken nagy közönség és a katonai és polgári hatóságok képviselői megjelentek. Délelött tizenegy órakor kalácsszentelés volt a Péter Király laktanyában, utána a megjelenteket megvendégelték. A házigazda tisztét Vukovics T. Dragoljub ezredes töltötte be. Délután a laktanya udvarán katonai ünnepély volt, amelynek során katonai játékokat mutattak be.

— **Felborult Bécsben egy zsufolt autóbusz.** Bécsből jelentik: A községi közlekedési vállalat egy különautóbusza vasárnap délben a floridsdorfi munkásképző egylet huszonhét tagját vitte körsétára. A parlament mellett a kocsi elé került négy sétáló ember, akiket a soffőr a végső veszedelemben ugy került el, hogy nagyot rántott a kormánykeréken és egyidejüleg teljesen befékezte a kocsit. Az autóbusz az éles fordulat következtében féloldalra borult. Mivel az autóbusz felemelése hosszu időt vett volna igénybe, a tüzoltók a kocsi fenekén nagy rést vágtak s egyenként emelték ki az egymásra zuhant és megsebesült utasokat. Huszonhét utas közül tizenkilenc megsebesült, de csak három embert kellett kórházba vinni.

— **Óriási áradás Franciaországban.** Párisból jelentik: A hetek óta tartó esőzésektől az Isére kiáradt és mint Grenobleből jelentik, nagy területek kerültek árviz alá. St. Venray városa körül olyan magasan hömpölyög az árviz, hogy a lakosság csak csónakokon láthatja el magát eleséggel a környékről. Nogarrey és Vereppe vasutállomások viz alatt vannak. A veszélyeztetett vidékekre müszaki katonaság ment.

— **Polgármester és képviselő párbaja.** Marosvásárhelyről jelentik: Vasárnap reggel a Marosgát mellett pisztolypárbajt vivott dr. Bernády György polgármester és dr. Popescu Adrián nemzeti parasztpárti képviselő és volt prefektus. A párbaj során Bernády nem élt a lövés jogával, mire Popescu is csak a levegőbe lőtt. A párbaj előzménye összeszólalkozás volt. A városi tanács pénzügyi bizottságának ülésén Bernády polgármester Popescunak egyik állitására azt mondotta, hogy az nem igaz, mire Popescu azzal felelt, hogy ő nem hazudik, mert öt nem hivják Bernádynak.

— **Ernst Toller kitörte a lábát a páncélos cirkáló miatt.** Berlinből jelentik: A német páncélos cirkáló-javaslat vitájának utolsó napján megjelent a birodalmi gyülés karzatán Ernst Toller és Walter Hasenclever, a két ismert avangardista drámairó. Amikor a viharos ülés után távoztak az épületből, Toller megbotlott a birodalmi gyülés lépcsőjét és legurult. Egyik lába eltörött, ugy hogy Hasenclever kénytelen volt kórházba szállittatni.

— **Változás a Kohner-cég kebelében.** Budapestről jelentik: Báró Kohner István, néhai báró Kohner Alfréd fia, aki már régóta dolgozik a Kohner-vállalatok körében, legközelebb cégfőnökként be fog lépni a Kohner Adolf fiai cégbe és ott a kereskedelmi és ipari érdekeltségeknek lesz az intézője.

— **Száz év előtti sirkövet állitottak fel a becskereki zsidó temetőben.** Becskerekről jelentik: Becskerek és Écska között az országut közelében emberemlékezet óta állt egy vöröses csorba márványkő, láthatólag valami régi sirkő, amelybe héber nyelvü fölirat volt vésve. Ez a sirkő a régi becskereki zsidó temető utolsó emléke volt. Dr. Hubert Zsigmond, a becskereki zsidó hitközség elnöke megállapitotta, hogy a régi sirkő néhai Mayer Stampe becskereki polgár emlékét őrzi és több, mint száz éve áll a helyén. Hubert dr. ugy rendelkezett, hogy az évszázados sirkövet behozzák Becskerekre és a mostani zsidó temetőben helyezzék el. A sirkő uj helyén emléktáblát is állittatott dr. Huberth hitközségi elnök és a sirkövet ünnepélyes keretek között vasárnap adta át a zsidó Szentegyletnek. Az ünnepség dr. Huberth Zsigmond beszédével kezdődött, majd dr. Juliusz Ármin a Szentegylet nevében szép beszéd kiséretében vette át a sirkövet. Ezután dr. Niedermann Mór főrabbi tartott mély gondolatokban gazdag beszédet és végül Salzmann Lajos főkántor egyházi dalokat énekelt.

— **November 30-ikára hivták össze a szuboticai városi közgyülést.** Szubotica város tanácsa szombati ülésén elhatározta, hogy a város rendes közgyülését november 30-ikára hivják össze. A közgyülés iránt nagy érdeklődés mutatkozik a képviselők és a közönség körében. A közgyülés napirendje még nincs összeállitva, de értesülésünk szernt a városi tanács több aktuális és fontos javaslattal fog a képviselőtestület elé lépni. Napirendre kerül többek között néhány tisztviselő megválasztása is.

— **Véres verekedés az országuton.** Szentáról jelentik: Hodik Antal és Bálint Mátyás legények vasárnap az adai országuton összetalálkoztak Mertics Zsárkó, Mertics Andrija és Petrovics Vászó adai lakosokkal. Egy ideig békésen gyalogoltak együtt, de csakhamar vitatkozni kezdtek, majd verekedéssé fajult a vita. Hodik Antal és Bálint Mátyás sulyosan megsérültek, Mertics Andriját pedig késsel hátbaszurták.

— **Véres szerelmi dráma egy szlavóniai községben.** Oszijekről jelentik: Megdöbbentő szerelmi tragédia történt a szlavóniai Viljevó községben Kremer Lajos jómódu huszéves gazdalegény régebb idő óta udvarolt Krizsman Rózsi tizennyolcéves szegény leánynak, de a fiu szülei nem engedték, hogy a leányt elvegye feleségül. Vasárnap a szerelmesek kimentek Kremerék szőlőjébe és a csőszházban a fiu sziven szurta kedvesét, majd revolverrel mellbelőtte magát. Hétfőn reggel talált rájuk a csősz. A leány már halott volt, a fiatalembert sikerült eszméletre tériteni, mert sebesülése könnyebb természetü. Kremer, akit letartóztattak, azt állitja, hogy közös elhatározással akartak megválni az élettől.

— **Halálosvégü tengeri betegség.** Londonból jelentik: A doveri kikötőbe Calisból megérkezett a rendes személyszállitó gőzösön egy Miss Margaret Grace nevü fiatal hölgy. Egész uton sulyos tengeri betegség gyötörte és néhány perccel a partraszállás után meghalt. A boncolás megállapitotta, hogy a fiatal nőt a tengeri betegség ölte meg.

— **Rablóbanda garázdálkodik Banatszki Karlovácon.** Vrsacról jelentik: Vasárnapra virradó éjjel egy többtagu betörőbanda a betörések egész sorozatát követte el Banatszki Karlovácon. Gotschuff Ferenc kőművesmester lakásában az egyik szobát teljesen kifosztották, azonkivül hálószobájából kilopták bundáját. A szomszédságban az istállóból lópokrócokat loptak. Bürg Tamás vendéglős házából fehérnemüt és ékszereket loptak el. Bluttmann Vince korcsmáros üzletének ajtaját feltörték és néhány liter pálinkát, valamint az üres pénzszekrénykét vitték magukkal. Willer György kereskedő üzletének ajtaját is feszegették, de betörni nem tudtak, mert megzavarták őket. A csendőrség széleskörü nyomozást inditott a banda kézrekeritésére.

— **Tavasz a télben.** A szeszélyes időjárás, ugylátszik, a természet rendjét is igyekszik megcsufolni. Egyik olvasónk levelet irt, amelyben arról ad hirt, hogy novemberben másodszor is kivirágzott az almafája. A levélhez egy üde almavirág-bimbót is mellékelt, az almafa-csoda bizonyságául és kérte, hogy irjuk meg ezt a furcsaságot. A kései bimbó egyelőre üdén és frissen pihen a fütött szobában, a szerkesztőségi iróasztalon és a nyárról mesél, amely még mindig nem szállt el.

— **A noviszadi kereskedelmi és iparkamara ülése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi és iparkamara december hó 16-ikán plenáris ülést tart. Az ülésen megállapitják a jövő évi költségvetést és foglalkoznak a zárórarendelet kérdésével is.

— **Jogerős a gyilkos loki pásztorfiu büntetése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken a kiskoruak tanácsa hétfőn, mint másodfoku fórum foglalkozott annak a kiskoru pásztorfiunak bünügyével, aki — mint ismeretes — Lokon ez év juniusában élve eltemette Micsin Persa négyéves kislányt. A gyilkos pásztorfiut ez év október 5-ikén ötévi fogházra itélték és az itéletet hétfőn a kiskoruak büntetőtanácsa jogerőre emelte. A pásztorfiut a napokban átszállitják a szremszkamitrovicai fegyházba.

Tombolni szeretnénk gyakran

ha nyilaló fejfájás gyötör. Aki ebben gyakran szenved, ne felejtse el soha, hogy a

Pyramidon tabletták

ezen baj felülmulhatlan ellenszere Kérdezze meg háziorvosát, aki ezt igazolni fogja.

Valódi csak az eredeti "Meister Lucius"-csomagolásban.

— **A szuboticai kerület dobrovoljác-szervezeteinek gyülése.** A szuboticai kerület dobrovoljác-szervezetei vasárnap délelött gyülést tartottak a városháza közgyülési termében. A gyülésen ideiglenes választmányt választottak, amely végrehajtja a szuboticai dobrovoljác-szövetség szervezését és alapszabályokat dolgoz ki. A gyülésen nem vettek részt a Pribicsevics-párthoz tartozó dobrovoljácok. Többek között azt a határozatot hozták a gyülésen, hogy a dobrovoljácok testületileg részt vesznek az egyesülés december elsejei tizéves jubileumi ünnepségen.

— **A rádió ujdonságai.** A »Technikai Ujdonságok Könyvtára« kiadásában most hagyta el a sajtót a »Rádió ujdonságai« cimü füzet, amelyet Khayll I. és Rada I. állitottak össze. A füzet nélkülözhetetlen mindazok számára, akik behatóbban foglalkoznak a rádió technikájával, mert magában foglalja és megmagyarázza azokat a szakkifejezéseket, amelyeket a rádiósport hivei kevés kivétellel nem ismernek, de amelyek ismerete főképp a gyakorlatban elengedhetetlen. A füzet, amely alfabetikus sorrendben tünteti fel ezeket a fogalmakat, az Ujságüzem R. T. Budapest kiadásában jelent meg.

Lepedat és Jovánovics szuboticai főelárusitóknál vásárolt sorsjegyek közül a november 17-iki huzáson a következő számok nyertek:

4000 dinárt: 42269 szám.

2000 dinárt: 8066, 13039, 24736, 35164, 46914, 58502, 62987, 84820, 91882, 98154, 118714, 120877, 123268, 124319 szám.

500 dinárt: 4009, 27, 7721, 91, 8006, 19, 25, 31, 78, 88, 100, 10504, 27, 49, 59, 91, 11929, 35, 13046, 55, 91, 93, 15204, 78, 15548, 83, 85, 24408, 48, 24722, 28, 56, 28305, 53, 31031, 48, 90, 60, 32748, 60, 33713, 80, 35005, 7, 36, 91, 93, 35149, 59, 37320, 32, 37429, 66, 40336, 47, 40436, 50, 67, 87, 93, 43133, 81, 95, 45576, 46545, 73, 76, 46989, 47737, 38, 48839, 52, 54991, 97, 58826, 28, 83, 60005, 10, 20, 65, 94, 64740, 67927, 55, 91, 94, 68101, 25, 34, 48, 83, 89, 69410, 22, 27, 88, 98, 71217, 71978, 73337, 38, 73, 74, 77, 75419, 78963, 80765, 69, 78, 98, 81010, 22, 36, 83182, 83525, 85, 88, 84891, 86149, 86835, 47, 69, 84, 87241, 91134, 45, 48, 82, 88, 98713, 73, 99168, 98, 99408, 9, 59, 105304, 58, 64, 108002, 8, 54, 37, 72, 108610, 108872, 02, 110104, 78, 91, 110359, 87, 111009, 14, 24, 46, 80, 87, 111445, 85, 112601, 3, 113189, 113981, 116313, 116925, 64, 117132, 77, 97, 120845, 61, 67, 90, 121724, 122013, 33, 44, 63, 68, 122906, 124389, 90, 124602, 71, 87.

Az állami osztálysorsjáték főhuzása november 10-én megkezdődött és december 6-ig tart

Pót- és cseresorsjegyek nálunk még kaphatók

10981

— **Schubert emlékünnep Becskereken.** Becskerekről jelentik: Schubert halálának százéves jubileumát Becskereken is megünnepelték hétfőn este. Pitzl Gyula zenekara ez alkalommal Schubert-hangversenyt rendezett a Vojvodina-kávéház termében. A müsoron többek között a Rosamunde nyitány Op. 26., Schubert befejezetlen szimfóniája, a mol 1., 2. és a Hattyudalciklus 4. száma. Szállj magasan dalom és még néhány Schubert szerzemény szerepelt. A hangversenynek nagy sikere volt.

— **A temerini Torna Klub Katalin-bálja.** A temerini Torna Klub november 24-ikén, szombaton este a Guelmino vendéglő termében zártkörü Katalin bálat rendez.

— **Csütörtökön kezdődik a munkáskamara noviszadi közgyülése.** A vajdasági munkáskamara november 22-ikére közgyülést hivott egybe Noviszadon. A közgyülés első napján az évi jelentésekről és belső ügyekről fognak tanácskozni. November 23-ikán ankétet tartanak a vajdasági földmivelők helyzetéről és 24-ikén zárják be a közgyülést, amikor uj vezetőséget választanak.

— **Borzalmas autószerencsétlenség Szolnok közelében két halottal és két sulyos sebesülttel.** Szolnokról jelentik: Vasárnap délelött sulyos autókatasztrófa történt a szolnokmegyei Bagimajor állomás mellett. Dubovecz Mihályné, Varga Erzsébet bagimajori fiatalasszony megbetegedett, mire Szarvason lakó szülei elhatározták, hogy hazaszállitják leányukat. Frecska Gyula autóvállalkozó autóját fogadták fel, amelyben Gergely Mihály huszonhároméves soffőrön kivül a negyvenhatéves apa: Varga Mihály és huszéves fia mentek Bagimajorba. Vasárnap délelött tizenegy óra után indultak vissza, féltizenkettőkor értek a vasuti átjáróhoz, amelyet nem zár el sorompó, csak egy tábla figyelmezteti a soffőröket és kocsisokat, hogy »Vigyázz, ha jön a vonat!« Szentes felől jött a motorvonat, a hangját hallani lehetett, de Gergely soffőr mégis ráfutott a sinekre. A motorvonat hirtelen elkapta az autót, majd keresztülgázolt rajta. Gergely Mihály soffőr és idősb Varga Mihály már halottak voltak, mikor a vonat utasai segitségükre siettek. Az ifju Vargának balkarja és ballába tört el, a beteg Duboveczné pedig a fején és a lábán szenvedett sulyos sérüléseket. Szolnokról félóra mulva segélyvonat érkezett, amely a sebesülteket behozta Szolnokra, ahol kórházba szállitották őket. A vizsgálat eddigi adatai szerint a halálos szerencsétlenségért egyedül a tragikusvégü Gergely Mihály soffőrt terheli a felelősség.

— Megkezdődött a harmadosztályu kereseti adókivetések ellen benyujtott felebbezések tárgyalása Szuboticán. A harmadosztályu kereskedelmi adófelszólamlási bizottság Szubotica város és a tanyák részére szombaton kezdte meg működését Vojnics Hajdu József dr. elnöklete alatt. Az adófelszólamlási bizottság működése december 8-ig fog tartani és a tárgyalásra az érdekelteket irásbelileg idézik meg.

— Megölte a testvérét a juss miatt. Csacsakról jelentik: A Csacsak melletti Goracsici községben borzalmas testvérgyilkosság történt. Bezsanics Momcsiló gazdálkodó már hosszabb idő óta feszült viszonyban élt bátyjával Bezsanics Milojéval, mert a testvérek, akik elhalt atyjuk után közösen örököltek egy darab földet, nem tudtak megegyezni az örökség felosztásában. Vasárnap a testvérek az egyik vendéglőben összetalálkoztak, szóváltás támadt közöttük és mielőtt a meglepett vendégek közbeléphettek volna Momcsiló revolvert rántott és háromszor egymásután rásütötte bátyjára. A golyók a szerencsétlen ember fejébe hatoltak és azonnal megölték. A testvérgyilkos gazdálkodót a csendőrség nyomban letartóztatta.

Ne kinozza gyermekeit

a közönséges, n[illegible] s csukamájolajja

mert van egy kellemesizü csukamájolajak számára, a

JEMALT

6

amelynek izatais nagyon kellemes és minden gyermek el van ragadtatva tőle a szertől. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában kis dobozzal 25 dinárért, nagy doboz a 42 dinárér

— A szuboticai horvát otthon uj elnöke. A szuboticai horvát otthon elnökének, Vojnics-Tunics Istvánnak elhalálozásával megüresedett elnöki tisztséget az egyesület vasárnap megtartott közgyülésén töltötték be. A horvát otthon uj elnöke Ivandékics Iván mérnök lett. A közgyülés elhatározta, hogy a Szuboticán felépitendő horvát kulturpalota épitési költségeinek fedezésére gyüjtést rendeznek.

Dr. Aleksa Ivić neće primati posete o svojoj slavi Sv. Arhangelu Mihajlu zbog žalosti u porodici.

— Bukarest polgármestere levelet irt Szolnok polgármesterének. Szolnokról jelentik: Szolnok polgármestere a napokban levelet kapott Bukarest polgármesterétől. A levélben Bukarest polgármestere érdeklődik Szolnok gazdasági, pénzügyi és ipari berendezése iránt, hasonlóképp mély kutfurásairól. A levelet a polgármester a belügyminiszterhez továbbitotta válaszolási engedély kérése céljából.

A vrbászi Gayer-butor oly tartós,
Hogy az egész Bicskában csak ez kapós

862 13

— Megkezdődött a szuboticai Francia Klub nyelvtanfolyama. A szuboticai Francia Klub által rendezett francia nyelvtanfolyam előadásai e hó 24-én szombaton délután öt órakor a klub helyiségében megkezdődnek. Előadó: Blomberg Nina bárónő. A klub felhivja a beiratkozott hallgatókat, hogy az előadáson teljes számban jelenjenek meg.

A Gamma világmárka! A Gamma gyógyszer! A Gamma csodás hatása orvosilag bebizonyitva. A Gamma minden hajbetegségnél nélkülözhetetlen.

— Öngyilkos lett egy kereskedelmi iskolai tanuló, mert a harmadévben megbukott. Dubrovnikból jelentik: Megrenditő diáktragédia történt Dubrovnikban. Reszulbegovics Hasszán az ottani kereskedelmi akadémia növendéke a legutóbbi évharmadban több tantárgyból megbukott. A diákot, aki az akadémia negyedik osztályába járt a bukás rendkivül elkeseritette, mert tanárai kijelentették előtte, hogy ezek után aligha mehet majd át az érettségi vizsgálaton. Reszulbegovics vasárnapra virradó este bezárkózott szobájába leveleket irt majd az ablakrácsra felakasztotta magát és mire reggel rátaláltak már halott volt. A szerencsétlen fiatalember szüleihez és tanáraihoz intézett bucsusorokat, bocsánatot kér tettéért és azt irja, hogy a bukástól való félelem késztette az öngyilkosságra. A nyomozás megindult.

Nem hullik Önnek többé a haja,
S nem lesz hajában korpa soha,
És nem rontja azt ártalmas szerekkel,
Ha shampoon helyett GAMMÁT szerez be!

A

GAMMA

hajszer és hajmosó szappan kapható minden gyógyszertárban és drogériában vagy a főelárusitónál

DROGERIA „NADA"

Kollár és Gabrics Szubotica

1213

— Hatszázötvenéves postahivatalt fedezett föl egy svéd természettudós. Stockholmból jelentik: L. M. Baats dr. svéd historikus, aki a Vatikán levéltárában folytat kutatásokat, szenzációs hiradással szolgál a világnak. A Szentszék és a Vatikán középkori kapcsolatainak nyomozása közben egy 1262-ben kelt pápai *bullára bukkant, amelyben a Szentatya apostoli áldását küldi* egy Stockholmban megnyilt postahivatalnak. A hivatalt egy Birger nevü kiváló svéd polgár alapitotta. Az 1262-ben kelt bulla adataiból kiviláglik, hogy Róma és Stockholm közt rendszeres futár szolgálat működött s különösen külföldi szerzetesek látták el a levelek továbbitását. A pápa költői emelkedettségü szavakba fejezte ki *háláját azért, hogy »a leveleket a* szeretet szárnyain vitték hozzá...«

— Fedák Sári nem kapott beutazási engedélyt szülővárosába. Beregszászról jelentik: Fedák Sári kilenc napos ruszinszkói vendégszereplésre készült és meg akarta látogatni Munkács és Ungvár városokat valamint szülővárosát Beregszászt. Ezeken a helyeken különböző darabokban mint vendég szerepelt volna Fedák Sári és már minden előkészületet megtettek a fogadtatására amikor váratlan fordulat történt, *amennyiben a ruszinszkói kormányzó nem adta meg* Fedák Sárinak a beutazási engedélyt.

— A pénzügyigazgatóságok utján kell kérni az ideiglenes adóelengedéseket. Az adóügyi vezérigazgatóság rendeletet adott ki, amelyben felhivja a dobrovoljácok és a telepesek figyelmét arra, hogy ideiglenes adóelengedések érdekében benyujtandó kérvényeiket ne a vezérigazgatósághoz, hanem az első foku pénzügyi hatósághoz, a járási pénzügyigazgatósághoz adják be. A rendeletben az adóvezérigazgatóság utasitásokat ad a pénzügyigazgatóságoknak a kérvények továbbitása és a határozatok tekintetében.

Számos női bajnál a természetes »Ferenc József« keserüviz *használata végtelen, nagy megkönnyebbülést* szerez. A nőorvosi klinikák bizonyitványai tanusitják, hogy a rendkivül enyhe hatása *Ferenc József* vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban, valamint füszerüzletekben.

SPORT

TOPOLA

Topolai SC—Szuboticai Sport 2:2 (1:0). Biró: Peics. Barátságos mérkőzés. Vasárnap kedvező időben, szépszámu közönség előtt mérkőzött a két csapat. A játék mindkét részről fer volt és nagy iramban folyt. Az első félidőben a Szuboticai Sport gyors és lapos játékkal szép támadásokat vezetett, a TSC közvetlen védelme azonban mindent visszautasitott. A TSC első gólját Palusek II. révén érte el. A második félidőben a TSC lelkes játékával nagyobb veszélyt jelentett a Sport kapujára és egy szélső által beadott labdából Makán gyönyörü sarokba irányitott fejessel éri el a TSC második gólját. A Sport első gólját Kerekes sulyos hibájából Denegri lőtte, a második gólt Jagicza egy kapuelőtti kavarodásból szerezte meg. A TSC-ből Palusek I. tünt ki remek játékával, kivüle Borsos és Ernyes voltak jók. A Szuboticai Sportból Illgen, Berényi és Nagykanász II. váltak ki. Peics birónak rossz napja volt.

FEKETICS

Feketicsi SC—Szrbobrani AC 8:3 (4:1). A feketicsi csapat kitünő játékkal aratta a fölényes győzelmet.

SZTARIBECSEJ

Tesla—Szuboticai Postások 3:2 (1:1). Barátságos. Biró: Dél. Nagy érdeklődés előzte meg a szuboticai postáscsapat bemutatkozását Sztaribecsejen. Mindkét csapat kompletten állott fel. A mérkőzést, amely mindvégig fair volt, a lelkesebb Tesla nyerte meg. A vendégcsapat kezdett, de az első percekben már nyomasztó Tesla-fölény alakult ki, amelynek következtében a postások erősen védekeztek, ennek ellenére a Tesla a 10-ik percben Janek II. révén megszerezte a vezetést. A postások néhány percre rá egyenlitettek. A második félidőben hullámzó mezőnyjáték következett, majd a 37-ik percben a Tesla tizenegyest vétett, amelyet a postások értékesitettek. A 40-ik percben a Postás vétett tizenegyest, amiből a Tesla egyenlitett. A 42-ik percben a csatárok gyönyörü összjátéka révén Janek II. védhetetlen góllal beállitotta az eredményt.

Temerini TC—Radnicski 1:0 (1:0). Barátságos.

A becskereki Radnicski Sport Klub uj vezetősége. Becskerekről jelentik: A becskereki Radnicski SK vezetőségének néhány tagja belső ellentétek miatt benyujtotta lemondását, amihez aztán az egész vezetőség csatlakozott. Ezért rendkivüli közgyülést kellett tartani, amelyen megválasztották az uj vezetőséget. Elnök lett Küfer János, alelnök Bicák András, második alelnök Bauricius József, főtitkár Fröhlich Ferenc, titkár Horváth András, főpénztáros Jarakovics Dragoljub, pénztáros Pataki György, ellenőrök Bába Ferenc és Nagy Péter, számvizsgáló Dániel Ádám, ügyész dr. Bratics Dusán, orvos dr. Alekszics Kamenko. Választottak azonkivül nyolc választmányi rendes és két póttagot.

SZINHÁZ

A Gyurkovics fiuk bemutatója a Népkörben. A *Népkör mükedvelő gárdája a jövő szombaton mutatja* be az idei szezón egyik nagysikerü operettjét, a Gyurkovics fiukat. A darab főszerepeit Fehérváry Márta, Simon Zsóf, Kocsmár Lujza, Kókai Dezső, Nöszt Béla, Salamon és Lazarev játszák. Az előadást vasárnap is megismétlik. Jegyek elővételben Krécsi könyvkereskedésében kaphatók.

A becskereki Humanitas zsidó nőegylet kabaréelőadása. Becskerekről jelentik: Vasárnap délután tartotta a becskereki Humanitas zsidó nőegylet az idei *szezónban első kabaréelőadását*, amely a legnagyobb siker jegyében folyt le. Pillis Józsa szavalta el ügyesen Vékony Náci ötletes prológusát, utána Sarkadi Ida énekelte Donizetti és Gounod klasszikus kompozicióit, azután pedig Békeffy—Vadnay »Braziliai ültetvényes« cimü bohózata került szinre, amelyben Rech Pál, Holstein György, Gyetvai József, Kohn Sándor és Weisz Baba voltak kitünőek. Scheinberger Alice és Kohn Sándor angol táncduettje frenetikus sikert aratott. Végül Zágon István »Hisztéria« cimü vigjátéka következett, amelyben Jermovics Jenőné nagyszerü alakitásán kivül Pollák Juliska, Kerscheuer Imre, Reinitz Miklós és Rech Pál játéka aratott nagy sikert. A nagyszámu közönség lelkes tapsokkal honorálta az előadást, amelyet Scheinbergerné, a nőegylet elnöknője rendezett nagy sikerrel.

KÖZGAZDASÁG

Ujból tárgyalják a csődbejutott Vojvodina-bank négymilliós adóügyét

Az államtanács helyt adott a bank felebbezésének és elrendelte, hogy ujból kézbesitsék ki az adókirovást

Noviszadról jelentik: 1925 augusztus elején nagy feltünést keltett az egész országban a noviszadi Vojvodina bank bukása, miután a bank főleg a Vajdaságban élénk gazdasági tevékenységet fejtett ki és igen sok ipartelepe is volt.

A Vojvodina bank annakidején a Prometna bankából alakult és részvénytőkéje kezdetben öt millió korona volt, amelyből hatvan százalékot, három millió koronát azonnal be is fizetett. Maga az igazgatóság a jegyzett részvények hatvannyolc százalékát vette át. A bank export és importüzletekkel foglalkozott, finanszirozott néhány iparvállalatot, amelyeket az igazgatóság tagjai alapitottak. Ugyanabban az évben az alaptőkét husz millió koronára emelték fel és ismét az igazgatóság tagjai jegyezték a legnagyobb részt.

A beállott konjunktura és több rosszul sikerült üzlet a bank bukását okozta, ugy hogy már az 1924 első felében készült mérleg minden erőfeszités ellenére 1.478 .956.96 dinár veszteséget mutatott. Ekkor a bank egész tevékenységét a betétállomány emelésére forditotta és ez okozta azután sok érdekeltnek, főleg sok kisbetétesnek a vesztét.

1924 novemberében a bank aktivái 10.159.009.03 dinárral kisebbek voltak, mint a passzivák. A bank ezekután kénytelen volt maga ellen *a kényszeregyezségi eljárását kérni,* amely azóta mindmáig folyamatban van. A passzivák legnagyobb tétele *a bank többmilliós adótartozása,* amelyet annakidején a bank ugy tüntetett fel, hogy az olyképen állott elő, hogy a vajdasági tartományi pénzügyigazgatóság adókirovását egy arra nem illetékes tisztviselő vette át, aki azt a fiókjában felejtette és nem adta át a bank illetékes igazgatójának, vagy az igazgatóság valamelyik tagjának, igy a bank nem felebbezhetett. A bank azután mindent elkövetett, hogy utólag beadhassa felebbezését, de ugy a tartományi pénzügyigazgatóság, mint a közigazgatási biróság elutasitotta a kérelmet.

A két egybehangzó határozat ellenére az államtanács meglepetésszerüen ugy döntött, hogy a bank adóügyét ujból tárgyalás alá kell venni. Ennek a döntésnek alapján a banknak módjában lesz a hatalmas adókirovást esetleg teljesen megsemmisiteni, miután adóalap nem volt, hisz a bank évek óta erősen passziv volt. Ebben az esetben a felszabaduló összeget a hitelezők kielégitésére fordithatnák.

Az államtanács döntése ugy szól, hogy a pénzügyigazgatóság köteles a bank illetékes személyének az adókivető végzést ujból kikézbesiteni, hogy a banknak módjában legyen az ellen panasszal élni és a felebbezést a bank természetesen ezalkalommal nem fogja elmulasztani.

Legjobb hirdetési orgánum a „BACSMEGYEI NAPLO"

Ujjászületik cipője, ha egy hétig PYRAM növényi pasztával kezeli

Győződjék meg róla!

TÁRCA

A vigasztalhatatlan özvegy

Irta: Szász Márton

Feketeruhás nő helyezkedett el a vasuti fülkében. Akaratlanul is fel kellett figyelni arra az üde fiatalságra, ami ebből a gyászruhából kipompázott. Ha szabad ezt az állitást megkockáztatni, akkor a szőke nőknek találták fel a gyászt. Van valami kihivó ellentét a fekete ruha és a viselője között. Ez a nő magas, karcsu, pompás formák, halvány rózsaszinnel zománcozott arc, gyönyörü, nagy vágásu, tiszta kék szem, hullámos szőke haj. Amellett komoly, öntudatosan méltóságteljes mozdulatok, s a két apró, mély vonás a szája szögletén, melyet a bánat véshetett oda, még feltünőbbé tették a jelentését. Diszkrét, jó szag vonult be vele a fülkébe, nagyon finom, francia parfüm illata, önkéntelenül is nagyokat kellett belőle szippantani.

Nem, ez nem az a gyász, amelyet néma megilletődéssel honorál az ember. A poéta lelkü ember azt mondaná: tavasz a télben, vagy: élet a romokon. Ez a nő, igy, ezzel a külsővel, ahogy a természet és valamelyik diszatszalon felruházta, nem a begubózott komoly gyász volt, csupán a tudatosan komoly fájdalom itt nem temettek el mindent: reményt, vágyakat, a multtal együtt a jövőt ez a gyász élt, mint a kopár rózsafa összel, hogy tavasszal ismét kipompázzon.

Már az első pillanatok után elhatároztam, hogy megismerkedem vele. Mint a pók az áldozatra, ugy lestem az alkalomra, hogy bemutatkozhassak. Minden férfi szövetségese: a véletlen, hamar segitségemre jött. Olvasni szándékozott, a könyvét bennetartotta a bőröndben, amelyet természetesen én vettem le a polcról. Csöppnyi kis, hálás mosollyal akart kifizetni, de én a keze után nyultam. Bemutatkoztam. Ketten voltunk csak a szakaszban, leültem vele szembe. A beszélgetés nehezen, szakadozva indul meg, minden ügyességemre szükség volt, hogy bizalmasabbá tegyem a hangulatot. Félórán belül megtudtam a következőket: vidéki földbirtokos özvegye. Két év előtt ment férjhez. Ilyen ideális, tökéletes házasság még nem volt a világon, amióta ezt az intézményt feltalálták. Egymás gondolatait lesték el. A többi ember nem is számitott, csak ők voltak, ők ketten, két pompás, boldog ember. Mennyország a földön. Fél évvel ezelőtt, egy vadászaton, megfázott a férj. Tüdőgyulladás. Hiába az orvosok minden igyekezete, hiába a legönfeláldozóbb állitás, nem lehet megmenteni. Nem, azt nem lehet elhinni, hogy a legjobb, legdrágább embert ilyen hirtelen elragadhatja a végzet. Hetekig járt-kelt kábán, fejbevágottan, s amikor mégis el kell hinni, hogy igaz, elmenekült onnan, ahol minden zug csodás emlékekről suttogott. Azóta utazik. Eleinte a rokonoknál, azután *tovább ment külföldre, ahol nem ismerik és nem elevenitik* fel részvétteljes arcaikkal a fájdalmat, ha az ritkán, elpihen egy kissé. Most hazamegy az anyjához Sirni. Csak az anyja tudja őt megnyugtatni, megvigasztalni. Ó, elfeledtetni, azt nem. Soha. Örök ür a szivben. Csak egy még nagyobb ür sötétjében mulhat el: a sirban.

Pompás szavai voltak az uráról, a gyászról, a fájdalomról, a vigasztalanságáról. Egy pillanatig az volt a benyomásom, hogy ezeket a dolgokat már nagyon sokszor mondhatta el, de gyorsan lecsurrogtam magamat. Miért, hát nem létezhet egy olyan asszony, aki igy szerette az urát? Istenem, ki tud fájdalmat felmérni? Ő, igy érez. Mindinkább meggyőződtem róla, *hogy ez a nagy fájdalom lehetséges*, s egy kissé hálás is voltam neki azért, mert egy férfit, egyet közülünk, akik oly ritkán érjük el, hogy ugy szeressenek bennünket, ahogy megérdemelnénk, ilyen nagyon szeretett valaki, s szereti még most is, a siron tul.

Vakmerő volt a gondolata is annak, hogy ennek a a mélyen gyászoló asszonynak udvarolni lehetne. És én mégis vállalkoztam erre az istentelenségre. Talán a feladat reménytelensége csábitott, de nem tudtam ellentállani a kisértésnek: közelebb férkőzni ehhez az asszonyhoz, ha lehet a szivéhez, de legalább is az eszéhez. Borzongatott a gondolat, hogy most közzéje állok egy halott emléke és az asszony érzései közzé. Megmérkőzni egy valakivel, aki nincs, de akit a halál messzesége százszor szebbé, jobbá tett, *mint* amilyen tulajdonképpen lehetett. Nem, én nem hiszem, hogy a végzet ennél az asszonynál olyan rombolást vitt véghez, hogy a romokat ne lehessen ismét felépitni. Vállalkoztam a kertész szerepére, aki a kopár talajon, rózsákat, mosolygó rózsákat akar fakasztani.

Nagy munka volt. Idegenkedve hallgatott, ugy ült ott összekuporodva, hogy számtalanszor az az érzésem támadt, ugy akarja a hangomat hallani, mintha a halott szólna hozzá. És ha rám nézett hosszu pillákkal árnyékolt szemével, mintha tulnézett volna rajtam, talán vissza az időben, amikor az urával együtt utazott a vonaton, igy, ahogy most velem. Néha-néha rápillantott a könyvére, sejtette velem, hogy a legszivesebben egyedül volna, a könyv jobban érdekli. Egy *érzékeny ember már rég visszavonult volna*, de én nem hagytam abba a harcot. Uj és uj rohamokra indultam, s az első mosolyt, amit egy pillanatra az arcára csaltam, ugy üdvözöltem magamban, mint a fehér zászlót, amelyet az ellenség lobogtatni kezd.

Bárhogy igyekezett titkolni, láttam, hogy mindjobban figyel rám. Ujjongtam. Vannak-e szebb pillanatok a férfi életében, mint amikor látja, hogy egy szép, kivánatos nő felfigyel rá? Dölt belőlem a jókedv, soha én még olyan igaz szivvel nem igyekeztem valakit mulattatni. Mosolyt mosoly után csaltam az arcára. De ezek a mosolyok csak egy pillanatig éltek az arcán, mint hirtelen villanó és eltünő fények a borulatban. Diszkrét maradt, zárkózott, méltóságteljes, a gyász, a fájdalom érzete mindig visszazökkentette.

Hirtelen, minden átmenet nélkül, a lakása cimét tudakoltam. Láttam, hogy megdöbbent. Elsápadt egy kissé, a fejét zavartan lesütötte. Már-már attól féltem, *hogy alázatosan bocsánatot kérjek vakmerőségemért.*

Ekkor megmondta a cimét. De azonnal meg is kért arra, hogy ne látogassam meg a lakásán.

— Hol? — sürgettem egy kissé megdöbbenve, másrészt ujjongva a sikeren.

Egy félreeső, kis cukrászdát nevezett meg. És hogy erről senkinek sem szabad tudni. Ó, ne higyjem, hogy én vagyok az első, aki közeledett hozzá, de ő eddig könyörtelenül visszautasitott mindenkit. Az ő érzései csak a *halotté. Hogy mégis, velem miért tesz* kivételt, azt maga sem tudná megmagyarázni. Van valami bennem, ami vonzó, bizalmatkeltő. Baráti. Igen, a megértő baráti lelket látja bennem, aki tisztán, minden mellékgondolat nélkül megérti őt.

Ugy pirult és ugy hajtotta le a fejét, mint egy tizenhat éves leány. Büszke voltam. Mit, büszke? A női szivek Napoleonjának éreztem magamat, akinek nem lehet ellentállni.

A pályaudvar előtt autóba szállt. Ugy csókoltam neki kezet, mint egy fejedelemasszonynak.

Az autó után néztem, amikor valaki a vállamra tette a kezét. Megfordultam. Egy jóbarátom néz nevetve a szemembe.

— Hol ismerkedtél meg ezzel a nővel?

— A vonaton. Ennivaló kis özvegy. Milyen igazán gyászol. Te ismered?

Durván nevetett.

— *Én ismerem, csak azt csodálom, hogy te még* nem találkoztál vele. Önagysága közismert démon, akit nemrégen hagyott ott jómódu udvarlója. Azt is igy fogta meg, a bánatos özvegy szerepében. Hogy csak ő, egyesegyedül csak ő férkőzhet hozzá közelebb. Neked nem azt mondta?

Buta indulat vett rajtam erőt, csak az utolsó pillanatban tudtam magam visszatartani, hogy az arcába ne sujtsak a barátomnak.

Ó, a nyomorult! Nem azért, mert nem volt igaza, erről még aznap meggyőződtem, de miért nem hagyta, hogy hosszabb ideig higyjek egy özvegy vigasztalhatatlanságában, s ami a legfontosabb, miért nem hagyta, hogy még egy ideig élvezzem, csodáljam, imádjam önmagamat...

*

Mesés szőlőoltványt vásárol, lekötve megszámlyesen szőlőoltványt keremt, hol a legprimibb szőlőoltványokat, a [illegible] vadalany a [illegible] jutányos árban szerezheti be **Sévár László** mintaszőlőiskolájában **Petrovaradin, Bakačeva ulica 523.** Úgy az alany, mint a rajta lévő ára ugyanáért teljes árra cserélve van [illegible]. —

WEITZENFELD I DRUG
Telefon 192 SUBOTICA Telefon 19

Zsineget, gabonás és lisztes zsákok, vizmentes ponyvák, szőnyegek, linoleumok, butorszövetek és egyéb kárpitos cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása. Kirendárajá atot. Különös felhivjuk a t. vásárló közönség figyelmét nyugágyainkra, amelyek a legjobb anyagból vannak összeállitva és a legolcsóbbak az egész környéken

1929. évi Minerva-naptárak elkészültek és azonnal szállithatók!

Ha még nem rendelt belőlük, **azonnal küldje be naptárrendelését**

Szállitás a rendelés sorrendjében!

Minerva-nyomda R.-T.
Szubotica

Elsőrangu zagrebi szövet- és gyapjuárunagykereskedő cég Bácska és Bánát részére 1929. január 1-ére

utazókat keres

Szakképzett és konfekciós cégeknél jól bevezetett urak ajánlatait Jugoslavensko Rudolf Mosse A. G. Zagreb, Zrinjski trg 20. cimre, „Gr. 5000" szám alatt kérjük.

12 40

Gépész
józan, szorgalmas szakember, Lánc-féle gép kezeléséhez
felvétetik
Ajánlatok fizetési igények megjelölésével
Hartner, Murska-Sobota
12221

Étkező- és takarmányburgonya, préselt széna,
káposzta
dió, ládázott száritott boszniai szilva, bab, muhar, kende mag kapható azonnal és kedvező áron
SIMON J. WEISS, OSIJEK
Táviratcim: Getreideweiss Telefon: 172
12146

Egy KÖNYVSZAKERTŐRE lesz szüksége Irjon Borbély L. Novisad, postafiók 75 cimre

Parfimerija KAICS ajánlja különleges kölni vizeit nagyban és kicsinyben!
Chypre, Ambra, Lorigan, Kaliforniai Poppy, Orgona, Gyöngyvirág, Szekfü, Jácint, Ibolya, Nárcisz, Orosz

Rendkivüli értesités!

LIFKA

Technikai akadályok folytán elmaradt

Csütörtöktől vasárnapig

Amit a szülők nem tudnak

Universal attrakció a 16 évesek titkos szerelméről

rövidités és változás nélkül

eredeti összeállitásban, mint azt a zagrebi kir. cenzurahivatal ellenőrizte, engedélyezte.

16 éven felülieknek

csütörtöktől vasárnapig kerül szinre.

Ezenkivül:

Cirkus Wild West

Hoot Gibson, a cow-boy-király legujabb diadalmas szerepe

— Te rossz céda . . . te okoztad hallgatásoddal Truda szerencsétlenségét!

— Anya bocsásson meg, de nem akartam árulkodni, azért is küldtem Trudát orvoshoz, de elutasitott, mert szerinte az, aki átadja magát a szerelem érzésének, legyen erős annak következményeit is elviselni . . . .

A FÉRFI, A NŐ ÉS A FILM

LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

67

Amig Lucy Blanche mellette volt, addig még türhető volt Dér sorsa. Nagy éhezések után mindig a szőke francia asszonyhoz menekült, aki segitett rajta... Dér azonban tudta, hogy ez sem fog sokáig tartani... És nem is vette rossz néven, amikor Lucy Blanche is elhagyta... A könnyelmü, kedves francia nő honfitársával, Gaston Leblanc segédrendezővel kötött barátságot és ez nyilván érdemesebb is volt, mint a nyomorgó statisztára fecsérelni időt és pénzt... Dér most már mocskos tömegszállásokon aludt, vagy ha erre sem telt pénze, a szabadban töltötte az éjszakát... Régi barátai már nem ismertek volna rá... Az éhezéstől lesoványodott, az arca sápadt és beesett volt, a szemei karikásak és furcsa tüzben égtek, a ruhái rongyolódni kezdtek... Megindult a lejtőn... A nemrég még büszke és kényes izlésü férfi rosszhirü nőkkel kötött barátságot, hogy egy-egy éjszakát ágyban tölthessen... Egy pohár whiskyt többre becsült mindennél és már nem is törte magát a statisztálás után... Mindenféle munkára vállalkozott, hogy megszerezze magának a pohár italra valót, aztán napokig nem dolgozott semmit... Már a gondolkodásról is leszokott... Tudta, hogy innen már nincs menekvés... Nem is próbált menekülni és már nem is lázadozott...

Egyetlenegyszer mégis fellázadt még. Egy mámoros éjszaka utáni reggel egyik társa elvitte statisztálni. Egy nagy bál felvétele készült, a statiszták frakkban jártak fel-alá és táncoltak az estélyi ruhás nőkkel. Amikor ráadták a frakkot, ez a multjára emlékeztető ruhadarab felzaklatta Dért... A feje még mámoros volt az éjszakai italtól és furcsa nyomást érzett az agyában... A frakk idegenül feszült rajta... Éhes volt, nem tudta, hogy hol fogja este álomra hajtani a fejét és most azt kivánták tőle, hogy mosolygó arccal táncoljon... A reflektorok elviselhetetlen fénnyel csillogtak a szemébe, valahonnan a magasból lármásan és kibirhatatlanul szólt a jazzband... És egyszerre a bálterembe vezető lépcsőkön hosszu uszályu selyemruhában, gyémánt fejdisszel megjelent Lili... Dér azt hitte, hogy mámoros fejjel vizionál, de nem, a rendező utasitása végigsüvitett a termen, a férfiaknak Lili köré kellett furakodni, mintha valamennyien táncra akarnák kérni...

Nem, ezt már nem birta Dér... Szédült, a jazzband lármás hangjai erőszakosan kalimpáltak az agyában és az a nyomás, amit már az előbb is érzett, majdnem széthasitotta a koponyáját... Lili ott állt a lépcsőkön diadalmasan, a férfiak megindultak feléje mohón és szerelemrevágyón... Dér nem birta elviselni a reflektor fényét, a vakitó ragyogást... Szembefordult a reflektorral és szédülő fejjel, remegő ököllel vágott bele az üvegébe... Az ütés felvérezte a kezét... A fájdalom és a vér most uj erőt adott neki... Vadul és eszelősen rontott neki a fotografálógépnek, ledöntötte állványáról és összezuzta a finom lencséket... Mintha mindazt meg akarta volna semmisiteni, ami a Film bálványát szolgálja, őrjöngve tört-zuzott mindent, ami a kezeügyébe került...

A studióban pánik keletkezett... A statiszták és a müszaki személyzet tagjai rárohantak a dühöngő emberre, akit azonban alig tudtak ártalmatlanná tenni... Dér habzó szájjal, összeszaggatott ruhában harcolt a Film ismeretlen rémei ellen... Lili felsikoltott és ájultan vágódott végig a lépcsőkön... Amikor magához tért már csend volt és Dér nem volt már a studióban... Megkötözve szállitották el...

XXXVIII.

A hollywoodi Egyiptian-szinházból indulnak el a filmek világkörüli hóditóutjukra. Hollywood legnagyobb filmszinházában pereg le először a nagy nyilvánosság itélőszéke előtt az uj filmtekercs és ha az uj film itt és a Writers Clubban sikert arat, akkor a gyár nyugodtan bocsátja utjukra a kópiákat. Itt kell először csatát nyerni a Film fővárosában, ahol esténkint az uj filmek villanyreklámjai elhomályositják az eget. Darabcimeket és sztrárok neveit hirdetik és bömbölik a villanytranszparensek, mintha az egész világba bele akarnának orditani egy nevet... Most Lily Fotti nevét tündökölték a transzparensek az Egyiptian előtt... Lili első hollywoodi filmjének volt a bemutatója. »Az élet szeretője« végre elkészült és a villanyreklámok furcsán hirdették a bemutatót ezzel az égboltra fénylő felirással: »Lily Fotti — Az élet szeretője«.

(Vége köv.)

»DAMA«

FEHERNEMÜ-SZALON

TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Ajánl valódi lyoni selyemből készült hálóingeket, combinéket, ingbugyikat, **ajándéknak** alkalmas pijamákat, linon zsebkendőket, terítőket

Uri divatkülönlegességekben a vezető cég: **VUKOVICS GERO, SZUBOTICA** P. & C. [illegible], borsalino és Panizza kalapok, L. B. O. uri és női harisnyák egyedüli lerakata. Állandó dús választék férfi fehérnemü (mérték szerint is), nyakkendők valódi angol pulowerek és utazóplaidekben Pontos kiszolgálás szolid árak mellett

Kiabálhat, amennyit akar mégis csak Vukov Misko Rudics utcai hentesüzletében kapja legolcsóbban a disznózsirt 23·—, zsirszalonnát 20·—, felvágottat 28·—, friss sertéshust 16·— dinárért

NYILT-TÉR

Megfiatalitja 20 évvel a FÉRFIFEJ-védjegyes SCHNEWEISS-hajregenerátor, mely visszaadja az ősz haj eredeti szinét! Biztos hatás. Abszolut **méreg- és ólommentes**. Kapható minden drogériában, gyógyszer- és illatszertárban. Ahol még nem kapható, **40 dinár** beküldése mellett bérmentve szállit **két üveggel** az S. H. S. képviselő.
Balla drogeria V.-Becskerek
1758

Blagoje Papić kralj. sudski izvršitelj u Bačkoj Topoli.

Izvrš. broj: 350/1928. god.

Dražbena objava

Potpisani sudski izvršitelj u smislu §. 102. ovrš. zak. iz 1881. godine objavljuje da će se usled odluke br. 4682/1928. kr. sreskog suda u B. Topoli u korist ovrhovoditelja Lepedata i Jovanovića zastup. po Dr. Sv. Stakiću a protiv dužnika u Bačkoj Topoli radi 17.605 dinara i prip. na javnoj dražbi prodati pokretnine popisane u plenidbenom zapisniku br. Gn. 3116/1928. i to: 9 asztala, 35 stolica, 2 šivaće mašine, vršaća garnitura »Lincoln England« br. 24819., raznih buradi i t. d. u vrednosti od 29.022 din.

Dražba će se održati 23. novembra 1928. god. u 3 sata popodne u Bačkoj Topoli. Kupac je dužan na osnovu §. 107. ovrš. zak. preuzeti kupljene stvari i odmah isplatiti.

Bačka Topola, 4. novembra 1928. god.

Blagoje Papić
kr. sudski izvršitelj.

12226

Csődöt elhárithat

minden kereskedő, ha nehéz helyzetbe jut és ha tanácsért bármely nagykereskedőhöz vagy védegylethez fordul. Minden egyes a legmelegebben ajánlani fogja, hogy bizalommal forduljon

Čeda Dimitrijević
Zemun. Telefon 32

hatóságilag engedélyezett egyeztetési irodájához, amely ugy külföldön, mint belföldön a legsikeresebben működik. 12229

KINTORNA

Fodrász: Bátor vagyok figyelmeztetni kisasszonyt, hogy a bubi-frizura már nem lesz sokáig divatos.

Hölgy: Nem baj. Hamarosan ugyis férjhez megyek

*

— Nem furcsa, hogy a boxolás már a nők körében is terjed?

— Dehogy furcsa. Mit csináljanak, ha nem tudnak egymás kontyába kapaszkodni?

*

Tőke ur megkérdezi a vő-jelölttől:

— Mielőtt beleegyeznék a házasságba, szeretném tudni, mennyi a jövedelme?

— Mindenestől ötvenezer dinár.

— Helyes, akkor azzal ötvenezer dinárral amit én a lányommal havonta adok...

— Oh, kérem, az már bele van számitva.

Pálinka és bor utazót keresek

azonnali belépésre Szerémségre és Délbács ára. Csak elsőrendü, jol bevezetett utaz jelentk zerek igényeik megjelölésével Cim a kiadóhivatalban 21

Van szerencsém értesiteni a n. é. közönséget, hogy Pašičeva ulica 12. alatti gőzfürdőmben megnyilt a bazén-, sár- és iszapfürdő reuma és csuz ellen.

Tisztelettel
Fekete Dénes.

Korhec

legujabb leszállitott árai!

	Dinár
Sertéshus, comb és oldalas	16.—
Zsirszalonna	20.—
Füstölt kolbász	20.—
Bárány és birkahus, elsőrendü	13.—

Minden husszükségletét — nem csak papiron — de a valóságban is *Korhec* üzletekben szerzi be a legolcsóbban.

A mélyen leszállitott árak dacára — minden vevő — minden 10 dinár vételnél — szerencseutalványt kap.

Főnyeremény: egy 90.000 din. értékü vadonatuj Fiat-autó.

II. nyeremény: Tehén borjuval.

III. nyeremény: Sertés, 150 kg.

azonkivül 150 élő malac és még 147 értékes nyeremény.

Vidéki megrendelések még aznap elintéztetnek, a sorsjegyeket minden csomaghoz mellékelem.

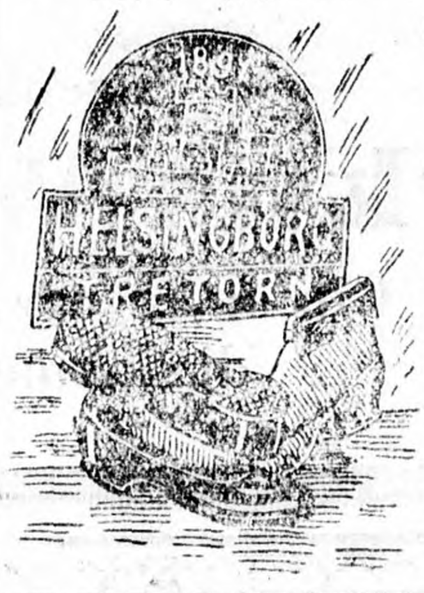

Kérjen mindenütt »TRETORN« sár- és hócipőt. A TRETORN cipőknek nincs versenytársa!

Fontos! Fontos!

Villanytelepeknek, kereskedőknek, szerelőknek, kályhagyárosoknak, butorgyáraknak, könyvkötőknek!

»Jaroslav's, Erste Glimmerfabrik, Berlin«
kiváló gyártmányainak, mint:

Turbonitlapok, csövek és alakok
Turbaxlapok, csövek és alakok
Csillámok
Jarostat
Olajpapiros
Mikanit flexible
Mikanitvászon
Fütőmikanit
Warnisch csövek
Warnisch Battist
Schellack

és mindennemü e szakmába vágó anyagoknak dus raktára

Jugoszláviai vezérképviselet:

„AUDION" Dipl. Ing. N. KUN
Novisad, Kr. Petra ul. 30. (Kath. hitközségi épület.) Tel. 23—68

Viszonteladóknak kedvezmény!

Egyéb vezérképviseletek:

Neufeld és Kuhnke G. m. b. H. Kiel (Rádiók és rádióalkatrészek)
Badische Uhrenfabrik A. G. Furtwangen (Mérőmüszerek, alkatrészek és hangszórók)
»Valvo« Radioröhrenfabrik G. m. b. H. Furtwangen Lockstedt bei Hamburg
»Lur« Laissle & Rieker, Berlin (Preciziós kondenzátorok minden célra és minden kivitelben)

12001

Most a legalkalmasabb idő beszerezni a télre való szenet és kokszot

Mielőtt bárhol vásárol, forduljon az

Általános Hitelbank Subotica szénosztályához
(Telefon: 49, 50, 51)

amely **vagontételekben, bányaárakon a legelsőrendü minőséget szállitja**

Viszonteladóknak előnyős árak!

87 3

Fogfájást-Fejfájást

vagy ha megfázott és szaggatást érez a fogában vagy a fejében, megbizhatóan és gyorsan gyógyitja az

ALGA

Gyógyszertárakban és drogériákban üvegje pontos használati utasitással együtt 16 dinár

11605

1 drb sütemény	2 dinár
1 szép torta	40 „
1 kg. finom teasütemény	60 „

Minden 10 kg. teasütemény után 1 kg. teasüteményt adok ingyen

STEINER CUKRÁZDA
Subotica, Telefon 206

Üzleti könyv, vagy bármilyen nyomtatvány rendelése előtt kérjen ajánlatot a Minerva-nyomdától

Hosszu lejáratu részletre

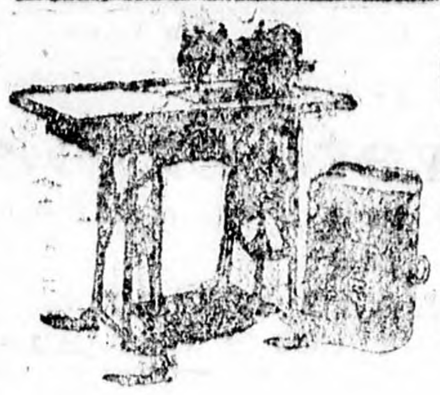

Dürkopp- és Minerva-varrógépek
Dürkopp-, Orkan-, Puch- és Gloria-kerékpárok
Columbia- és Thalia-gramafonok és gramafonlemezek

Központi gyári lerakat:

S. AD. ENGL, SUBOTICA

Palići ut 10

Fióklerakatok:

Subotica, Rudićeva ul. (Gyümölcspiac)
Zagreb, Gundulićeva ul. 8.
Staribečej, Kralja Petra ul. 2.
Novisad, EXPRESS, J. HORVÁTH, Pašićeva ul. 19.
V.-Kikinda, STEVAN JOVANOV
V.-Bečkerek, ARMIN GRÜNFELD I DRUG
Osijek, ALEXANDER EGER I DRUG, Strossmayerova ul. 3.
Vinkovci, ALEKSANDER EGER I DRUG, Kumičićeva ul. 21.

Képviseletek az ország minden részében!

9190

A MAGYAR KÖNYVKIADÁS ESEMÉNYE:

A PANTHEON 15 KÖTETES MODERN REGÉNYSOROZATA

A KIVÁLASZTOTTAK

KORUNK LEGKITÜNŐBB IRÓINAK LEGUJABB ÉS LEGÉRTÉKESEBB MÜVEI

Havonta két kötet jelenik meg a következő sorrendben

1. *Hauptmann:* A Démon. (A német Wanda c. kiadással egyidejüleg jelenik meg.)
2. *Kessel:* A rongyos hercegek.

1928 November

3. *Wassermann:* A Maurizius-ügy, I.
4. „ A Maurizius-ügy, II.

December

5. *André Gide:* Pásztorének. — Isabelle.
6. *Werfel:* Az érettségi találkozó.

1929 Január

7. *Conrad:* Öregek és fiatalok.
8. *Schnitzler:* Teréz.

Február

9. *Mauriac:* Sorsok.
10. *Walpole:* Harmer John pünkösdi királysága.

Március

11. *H. G. Wells:* Mr. Blettsworthy a kannibálok szigetén. (Wells legujabb regénye.)
12. *Meyrink:* A nyugati ablak angyala.

Április

13. *Knut Hamsun:* Csavargók, I.
14. „ „ „ II. (Knut Hamsun legujabb müve.)

Május

15. Eredeti magyar regény, az 1929. évi Mikszáth Kálmán-pályázat dijnyertes regénye.

A KIVÁLASZTOTTAK

egy-egy kötetének bolti ára: füzve **24** dinár, vászonkötésben **36** dinár. Aki legkésőbb karácsonyig megrendeli az egész sorozatot, a köteteket

füzve **19 dinár,** vászonkötésben **28 dinár**

kedvezményes árban kapja. A kedvezményes előjegyzés nem jár semmiféle **anyagi** megterheléssel, mert havonta csak két kötet árát kell kifizetni. A majdnem 50%-os kedvezményen kivül az előjegyzők a sorozat ***meglepetésszámba menő 15-ik kötetét teljesen ingyen kapják.*** A páratlan kedvezményben mindenki résztvehet, aki az idemellékelt rendelőlapot kiállitja és beküldi vagy a Bácsmegyei Napló bármely árusitójának átadja. Ne mulassza el a kedvező alkalmat, mert az Ön könyvespolcáról sem hiányozhat

A KIVÁLASZTOTTAK

nagyértékü, érdekfeszitő regénysorozata

MEGRENDELŐLAP

T. Bácsmegyei Napló kiadóhivatala

Subotica

Ezennel megrendelem a **KIVÁLASZTOTTAK** cimü regénysorozatot 15 kötetben. Havonta 2 kötetet veszek át és 14 kötet átvétele után az utolsó kötetet ingyen kapom.

A nem kivánt módozat törlendő:
- FÜZVE 19 dinár kedvezményes árban.
- KÖTVE 28 dinár kedvezményes árban.

A két könyv árát minden hó elején előre beküldöm.
Minden elsején tessék két kötetet utánvéttel küldeni.
A köteteket minden hó elején személyesen veszem át és fizetem ki Önöknél.

Név: _____

Foglalkozás: _____

Pontos cim: _____

LIFKA-MOZI

Hétfőtől—szerdáig

A 13-ik óra

EDGAR VALLACE kriminális regénye

Lyonel Barymore Jakin Logan

SAHIB RENDŐRKUTYA

Csütörtöktől

Rövidités vagy változtatás nélkül eredeti összeállitásban

Amit a szülők nem tudnak

16 éven felülieknek szére engedélyezve

LEVELEZÉS

Előkelő izlés, masszív kivitel, szolid árak jellemzik Brauchler butorait, Subotica. Halpiac. 7211

FOGLALKOZÁS

Manikür praktikánsnő állást keres szerb, magyar és német nyelvtudással. Kral Erna, Pančevo, Branka Radičevića 16. 12219

Kádársegédeket keresek darabszám munkára azonnali belépésre. Bergel Leo, Senta. 12220

Modern és stílus

butorokat

továbbá e szakmába vágó összes munkákat készitenek az ujonnan átépitett mű-

butorgyárukban

SIPOS FIAI

Zentai ut 3.

Allandó raktár! 7040

Rózsa-fehér és Voltman-rózsa-

burgonyát, babot,

Steier fajalmát, préselt-szilvát

dughagymát, hagymát, fejeskáposztát vagonszámra és kisebb tételekben legjobban és legolcsóbban szállit bármely állomásra franko

Léderer Jenő

bank és bizományi üzlete, főzelék és gyümölcs-import-export.

Novisad, Vilsonov trg 7. Raktár Temerinska ulica 38.

Telefonszám 22-14. Sürgönycim: Léderer

Olcsóbb lett a

mazsola

Engros—Detail

Manó Sugár

Telefon 47 8787

Elismerten legjobb

festővászon és tubus-festékek

nagy választékban kaphatók

Nemenji i Drug

festéküzlet, Szubotica 1173

Agilis képviselők, akik füszerkereskedőknél, mészárosoknál jól be vannak vezetve, Subotica, Novisad, Pančevo, Vršac és Senta városok részére kerestetnek. ajánlatok »Szorgalom« jeligére Bega-hirdetőhöz, Vel. Bečkerek. 12227

Szerbia—macedoniai túrára autótárs kerestetik. Cim a kiadóban. 12218

Tőkelegény, elsőrendü munkás felvétetik Pfeifer kóser mészárosnál Subotica, Rudićeva ulica. 12244

Késessegéd azonnali belépésre kerestetik. Janek Gyula, Senta. 12215

Gyermektelen házmesterné kerestetik. Cim a kiadóban. 12222

Vaskereskedősegéd, aki a katonaságot kiszolgálta, állást keres. Beszél szerbül és magyarul. Cim a kiadóban. 12233

Botosispánt keresek január 1-i belépéssel. Birkás István, Subotica, Zrinjski trg 18. 12214

Keresek fiatal üvegessegédet angró és detaileladáshoz. Korrekt, szakemberek ajánlkozzanak Weber Miklós üvegnagykereskedőnél. Velika Kikinda. 12090

Ügynököt, akvizitört keresek, szerb könyvek részletre való eladására. Biztos megélhetést nyujtok. Ajánlatokat Beograd, poštanski fah 103 cimre küldendők. 12052

Mészáros- és hentessegédet azonnali belépésre felveszek. Bencsik Ferenc, Senta. 12129

Varrónő többévi gyakorlattal házhoz ajánlkozik. Esetleg vidékre is. V., Ravna ulica 14. 11954

Tanulóleányokat felvesz »Juno« fehérnemü szalón. Oslobodjenje (Zentai) ulica 16. 12181

Disznóvágást, husfüstölést szakszerüen vállal Horváth Imre hentes és mészáros, VI., Madjarska ul. 19. 12193

Német, magyar gyorsirónő kisegitő, levelező, délutáni órákra kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 12204

VÉTEL-ELADÁS

Komplett mozit berendezéssel megvételre keresek. Jenő Presburger, Žednik.

Keresek a városhoz közel egy lánc szép, jókarban levő szőlőt. Cim a kiadóban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Raktáron levő összes

kalapjaimat,

amelyek

a legutolsó divatnak felelnek meg, kiárusitom

Pogány kalapszalón

(Ljubibratić-ház, I. emelet, Hitelbankkal szemben)

Az állami osztálysorsjáték sorsjegyei

kaphatók és megrendelhetők a legnagyobb és legszerencsésebb elárusitónál

Braća A. Vasić

cégnél

Beograd, Cvetni trg.

ÁRAK: Dupla egész sorsjegy 200, egész 100, fél 50, negyed sorsjegy 25 dinár. A sorsjegyeket postán küldjük az ország minden részébe és a külföldre. Viszontelárusitóknak — elsősorban bejegyzett cégeknek — magas jutalékot adunk

A 17. állami osztálysorsjáték I. osztályu sorsjegyeinek eladása december 10.-én kezdődik

Mindennemü felvilágositással és sorsolási tervvel dijmentesen szolgálunk 12228

Uj dió

legolcsóbban

a suboticai Kereskedelmi és Iparbank

által kapható

Vidékre is szállit azonnal utánvéttel 12208

Autóárverés

folyó hó 22.-én délelőtt 11 órakor birói árverés alá kerül 2 d b használtautó IV, Karla Miladinović ulica 7. számu házban 12239

6 hetes tiszta fekete fajkutyák jutányosan eladók. — Bővebbet Ferdo Vlceknél, Novisad, Jevrejska 10. 12223

Füszerüzletberendezés, 200 kg., mázsa, 10 kg. mérleg, cimbalom eladó. I., Česka ul. 37., Subotica. 12216

Sarokház, üres lakással sürgösen eladó. Cim Lagner fodrásznál, Pašićeva ulica. 12149

Eladó 16 HP szivógázmotor, 36 colos darálóval, Kohutné Bajmok, Zrinjska ulica.

Patkanin patkányirtószer doboza 15 dinár. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában, továbbá a Torontáli Agrárbanknál, Veliki Bečkereken. 9678

Autóbusz, Ford, 15 üléses, teljesen jó karban, szabadkézből eladó. Damjanovics Mátyás, Pancsevo. 12037

8 HP fogaskerekes magánjáró és 54 collos cséplőszekrény Clayton-Shuttleworth gyártmány, 23 éves kitünő üzemképes állapotban, más vállalkozás miatt eladó. Felvilágositás: Agrikultura, Sombor. 10281

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban Szuboticán? Földes Samu ruhaáruházában (Gyümölcs-piac). — Férfi öltöny már 475 dinártól. Őszi férfi raglánok már 675 dinártól. Iskolai fiu ruhák már 350 dinártól. Gyermek téli kabátok már 375 dinártól. Női felöltők már 425 dinártól. Leány felöltők már 375 dinártól. Bőrkabátok már 850 dinártól. Férfi télikabátok már 475 dinártól. Tessék meggyőződni olcsóbb mint bárhol! 9075

Falapát minden mennyiségben kapható. Révai Adolf, Subotica, Sokolska 2. Telefon 551. 12084

VÁROSI MOZI

Kedden utoljára:

Ravasz kaland — Mit tudsz még?

Vigjáték. Fő szereplő: Glen Tryon

Szerdától:

A nevető ember

Hugo Viktor klasszikus remekműve filmen

Fő szereplő::

CONRAD WEIDT

Mary Philbin, Olga Baklanova

Gyapjuhulladékot, borkövet, régi fémeket, használt iparvasuti sineket, vagonetteket legmagasabb áron vesz »Calin« kom. društvo, Zagreb, Mandaličina ul. I/b 9938

Hofherr-Schrantz gyártmányu 25 éves, huzatos gőzlokomobil, Hofherr-Schrantz gyártmányu 25 éves cséplőgép, 12 lóerős használt szivógázmotor, generátorteleppel, komplett, 3 lóerős petróleummotor, kukoricaszár-tépőgép eladók Megérdeklődhetők és megtekinthetők Agrikulturánál, Sombor. 10282

Szalvátoros üvegeket, literest és félliterest, keresek megvételre. Andrija Schwarz Subotica. 12007

Szalagfürészt veszek. Csak kifogástalan állapotban levő érdekel. Bergel Leo, Senta. 12178

Megvételre keresek 8 HP cséplőgarniturát, esetleg magános kazánt, de csak 21 éven alulit, készpénzfizetés ellenében. Ajánlatokat ár és gyártmány részletes leirásával kérek. — Eladó mindössze 2 évig használt négylyuku morzsoló motorral, minden elfogadható áron. Filip Hartmann gépmühelye, Pribičevićevo (Bácska). 12116

KÜLÖNFÉLE

Műhelynek, vagy raktárnak szép terem kiadó. Bővebbet Pfeifer mészárszékében Subotica, Labor-palota Rudićeva ulica. 12243

Egyszerübb nőt, butorozott lakásba lakótársnak keres magányos nő. Banatska ulica 19. 12235

Egy szoba, konyha, kamra udvari lakás azonnal kiadó. II., Paje Kujundžićeva ulica 86. 12236

16 HP Puch könnyü teherautó eladó vagy motorkerékpárért elcserélhető. Neogrady József, Stari Bečej. 12242

Főtéren butorozott szoba december elsejére kiadó. Sokolska (Gombkötő) ulica 2. 12213

***Ha* állatait,** szárnyasait vésztől és betegségektől meg akarja óvni, adjon nekik 2-szer hetenként Nutrint. Kapható szaküzletekben. Postai szétküldés Blum gyógyszertár, Subotica, főpostával szemben.

Borbélyüzlet, jóforgalmu, kiadó. Ugyanitt egy segéd felvétetik. Milorad Bikić, Senta, Vase Čarapića 29.

Apróhirdetések Szuboticán az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovićeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcspiac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Becskereken ottani fiókkiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

Vendéglő

Srbobranban

amely évtizedek óta áll fenn, állandó tánchely, modern berendezéssel, **licsnoprávás** bérlőnek **kiadó,** esetleg örökáron **eladó**

Cim a kiadóban

FEHÉR

BAB

dei 100 klg-os zsákokban

brutto-netto 12162

D. 9.50-ért

Steier almát, burgonyát, diót és mindenféle déligyümölcsöt nagyban és legolcsóbban szállit

KUNTNER JAKAB SOMBOR

TELEFON: 155.

Sürgönycim: KUNTNER

Árjegyzék

Dessert teavaj	1 kg. Din.	60·—
Hazai ementhali sajt	1 „ „	45·—
Eredeti Grюyer „	1 „ „	50·—
Magyar (var) „	1 „ „	50·—
Körözött liptói turó	1 „ „	60·—
Valódi „Liptói" „	1 „ „	40·—
Bosnyai trappista sajt	1 „ „	50·—
Saját „ „	1 „ „	35·—
Saját „ T. „cca"	1 „ „	7·—

Ugyszintén eredeti „Svejci" desszertsajtok

Viszonteladóknak lényeges árengedmény 4192

Tejcsarnok, Rudics ul.

SZÉNA

ab állomás Garčin vagy Brod

100 kg-ként 115 din. árban

DIÓ

kg.-ként 7·50 din. árban

MÉZ

pergetett kg-ként 20 din. árban 12169

nyers **MÉZ**

kg-ként 14 din. árban

kapható

REIN MÁRKUS BROD n/S.

„DANICA" CIPŐGYÁR

értesiti a b. vevőközönséget, hogy az eddigi Jelašićeva-ulica 7. számu „DANICA"-féle cipőbizományi raktárt beszüntette, azért kérem a vevőközönséget, hogy aki „DANICA"-féle cipőt akar vásárolni

„Danica" cipőt Szuboticán csak az Aleksandrova ulicai „Danica" cipőüzletben kap.

A raktáron lévő egyes cipők árait leszállitottuk annyira, hogy a nagyérdemü közönségnek beszerzési áron adjuk.

Mielőtt cipőt vásárol, kérjük kiratainkat megtekinteni!

Tisztelettel „DANICA" CIPŐÜZLET

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Szubotica.